

DRAUGAS

PERIODICALS
December 13,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS – WEDNESDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 13, 2000

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12/12/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.241
Kaina 50 c.

Neįgaliųjų organizacijos remia pensijų reformą

Vilnius, gruodžio 12 d. (BNS) — Lietuvos paraplegikų ir Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacijos pareiškė remiančios vykdomą pensijų reformos politiką.

Kaip pranešė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM), reaguodamos į kilusias diskusijas visuomenėje, Lietuvos neįgaliųjų organizacijos laisvą kreipėsi į Socialinės apsaugos ir darbo ministrą Vilią Blinkevičių.

Laiškuose neįgaliųjų organizacijos tvirtina suprantančios pensijų reformos būtinybę ir ją palaikančios. „Lietuvos paraplegikų asociacija, atstovaujanti neįgaliesiems žmonėms, palaiko socialinės apsaugos ministrą V. Blinkevičių kaip specialiste, kuri, esant sunkiai Lietuvos ekonominei situacijai, sugebės vadovauti socialinei sferai. Nemanome ir netikime, kad ministras V. Blinkevičius kritikai susirūpinę socialiai remtiniais žmonėmis, o ne savo įvaizdžiu“, rašo Lietuvos paraplegikų asociacijos prezidentas Stanislovas Kutkevičius.

Tuo tarpu Lietuvos Centro sąjunga antradienį išplatino pranešimą, kuriame teigiama, jog vyriausybės siūlomos priemonės yra būtinos, bet nepakankamos. Anot centrinių, priemonės nepakankamos, kadangi jos neišsprendžia problemos iš esmės — „Sodros“ išlaidos sumažės tik 20 mln. litų, kas menkai padės spresti 0.5 milijardo litų „Sodros“ skolą.

Centristai siūlo pasiekti, kad iš „Sodros“ lėšų būtų mokamos tik draudimines išmokas, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Praėjusią savaitę valdančiosios koalicijos balsų dauguma po pateikimo Seimas priitarė įstatymų projektams, kuriais siekiama subalansuoti „Sodros“ biudžetą ir pradėti pensijų reformą Lietuvoje.

Didžiausio pasipriešinimo, kaip ir visuomenėje, Seime sulaukė siūlymas nuo 2001 m. sausio 1 d. dirbantiems pensininkams, nepriklausomai nuo jų gaunamų pajamų ir amžiaus, mokėti tik pagrindinę 138 litų pensiją. Senatvės pensijos sulaukusiems I, II ir III grupės dirbantiems invalidams siūloma mokėti pagrindinę jų pensijos dalį — atitinkamai 207, 138, ir 69 litus.

Šiuo metu vyresni nei 65 metų dirbantys pensininkai, nepriklausomai nuo gaunamų pajamų, gauna visą pensiją. Dirbantiems senatvės pensininkams, kurių darbo užmokestis viršija pusantros minimalios mėnesio algos, mokama tik pagrindinė pensija.

Seimas po pateikimo taip pat priitarė siūlymą senatvės pensijos amžių vyrams ir moterims nuo 2001 m. sausio 1 d. kasmet didinti po 6 mėnesius. Vyru pensijos amžių siūloma didinti tol, kol 2003 m. jis pasieks 62 metus ir 6 mėnesius, o moterų pensijos amžių — kol 2006 m. jis pasieks 60 metų.

Išankstiniais duomenimis, „Sodra“, Seimui priėmus įstatymų projektus, per metus sutauptų apie 128 mln. litų.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

Seimo nariams gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.



Tarptautinės sportinių šokių federacijos (ISDF) Lotynų Amerikos šokių pasaulio populiarumo varžybose, kurios įvyko gruodžio 9 dieną Vilniaus koncertų ir sporto rūmose, užtikrintai nugalėjo Vilniaus „Ratuto“ klubo šokėjai Egle Viskaitė ir Andrius Kandelis (viduryje), kuriems pirmąją vietą skyrė visi teisėjai. Antri liko Maskvos „Spartak“ (Rusija) klubo atstovai Andrej ir Jelena Gapych, o treči — Kijevo „Dinamo“ (Ukraina) šokėjai Jevgenij Nazarov ir Irina Bezguzova. Varžybose dalyvavo 29 poros iš Rusijos, Latvijos, Estijos, Armėnijos, Ukrainos ir Lietuvos. ISDF populiarumo varžybos buvo viena iš 5-tojo tarptautinio šokių festivalio „Vilnius Open-2000“ dalių. Gruodžio 8 d. pirmą kartą Lietuvoje buvo surengtas Didysis žiemos šokių vakaras, kuriame dalyvavo nemazas būrys šokių megejų — per 300 porų iš visos Lietuvos.

Būtingės naftos terminalu domisi net 40 Rusijos verslovių

Vilnius, gruodžio 12 d. (Elta) — „Mažeikių naftos“ susivienijimo Maskvoje surengtame Būtingės terminalo pristatyme Rusijos naftos eksportuotojams dalyvavo apie 70 atstovų iš daugiau kaip 40 bendrovių, Rusijos ir tarptautinių institucijų naftos verslo asociacijų ir kitų naftos verslo besidominčių organizacijų.

Rusija, eksportuodama naftą per Būtingės terminalą ir išnaudodama jo pajėgumus, gautų papildomai uždirbti 100 mln. dolerių per metus, teigia „Mažeikių naftos“ generalinis direktorius Jim Scheel. „Susitikimai Maskvoje parodė, kad Rusijos firmos domisi „Mažeikių naftos“ veikla ir galimybėmis eksportuoti naftą per jai priklausančią Būtingės terminalą, todėl manome, kad Maskvoje užmegzti santykiai bus plėtojami ateityje“, sako „Mažeikių naftos“ vadovas.

Būtingės — naujausio terminalo Baltijos jūroje — projektinis pajėgumas yra 8 mln. tonų per metus. „Mažeikių nafta“ šį rudenį pasirašė sutartį su „Jukos“, pagal kurią ši Rusijos firma nuo 2001 m. eksportuos 4 mln. tonų naftos kasmet.

Šių metų pradžioje „Mažeikių naftos“ vadovai sakė, kad 2000-aisiais per Būtingę buvo planuota eksportuoti apie 6 mln. tonų naftos. Šiemet per vienuolika mėnesių Būtingės terminalas eksportavo tik 2 mln. 242,200 tonų naftos.

* **Prezidentas Valdas Adamkus** antradienį pasirašė dekretą dėl 51 metų Antano Klimavičiaus paskyrimo Lietuvos generaliniu prokuroru. Prieš tai Seimas balsų dauguma priitarė prezidento pasiūlytai A. Klimavičiaus kandidatūrai. Susitikime su A. Klimavičiumi V. Adamkus pasirašė dekretą dėl jo skyrimo 7 metų kadencijai ir priėmė naujojo prokuratūros vadovo priesaiką. A. Klimavičius prisiekė vykdyti Lietuvos Konstituciją ir įstatymus, negailėti jėgų nusikalstamumui ir kitiems teisės pažeidimams įveikti, sąžiningai atlikti savo pareigas, visada saugoti gerą prokuratūros pareigūno vardą.

* **Automobilius su policijos atributika** važinėja policininkai, verslininkai ir nusikalčiai. Lietuvoje galima nusipirkti automobilių su policijos skiriamaisiais ženklais. Iš „Respublikos“ žurnalisto išgirdę tokia naujiena, kriminalinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pareigūnai iš pradžių tuo nepatikėjo. Kriminalistams pastaruoju metu vis dažniau tenka tirti nusikaltimus, kai plėšikai sustabdo krovinių vežėjus, pasinaudodami policijos uniformomis ir automobiliais su policijos skiriamaisiais ženklais. Dažniausiai taip užpuolami tranzitu per Lietuvą važiuojantys sunkvežimiai. Nė vienas toks nusikaltimas nėra išaiškintas. Nežinoma, iš kur nusikaltėliai gauna automobilius su policijos skiriamaisiais ženklais. „Respublikos“ žurnalistas įsitikino, kad tokie automobiliai galima nebrangiai nusipirkti iš pačios policijos.

* **Ivairiose viešose Vilniaus vietose** ketinama įrengti vaizdo kameras, kurios, kaip tikimasi, padės sumažinti nusikalstamumą ir užtikrinti žmonių saugumą sostinės gatvėse. Pradžioje reikėtų 25, o norint kontroliuoti miesto centrą nuo stoties iki Seimo — 50 vaizdo kamerų.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.

* **Seimo nariams** gali tekti persėsti į savus automobilius, rašo „Respublika“. Nuo kitų metų pradžios Seimo narių, siekiant sutaupyti „Sodros“ administravimo išlaidas, ir palaipsniui pereiti prie suvienyto biudžeto bei spartinti kaupiamųjų pensijų fondų kūrimą Lietuvoje.



Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BelPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Tallahasee, Florida. Floridos įstatymų leidybos susirinkimas pirmadienį priėmė dokumentus, sudarančius sąlygas pradėti vykdyti planą, pagal kurį valstijos parlamentariai paskirs alternatyvius rinkėjus, balsuosiančius už respublikoną George W. Bush, jei jo gincas su Al Gore nebus išspręstas laiku. Valstijos Atstovų rūmų ir Senato komitetai patvirtino nutarimus, kuriuose numatyta išrinkti į gincą dėl prezidento posto. Nutarimus dar turi patvirtinti visas Įstatymų leidybos susirinkimas, kuriame daugumą sudaro respublikonai. 120 narių Atstovų rūmai posėdžiaus antradienį, o 40 narių Senatas — trečiadienį. Po kelias savaites trukusių teisinių kovų, JAV Aukščiausiasis teismas (AT) pirmadienį išklauė abiejų šalių argumentus dėl G. W. Bush apeliacijos, kuria siekiama panaikinti Floridos Aukščiausiojo teismo (AT) sprendimą tęsti tūkstančių balsavimo biuletenių perskaiciavimą rankomis. Jei JAV AT atšauks savo laikiną balsų perskaiciavimo sustabdymą ir paliks galioti Floridos AT sprendimą, A. Gore liks vilčių laimėti rinkimus Floridoje, tačiau laikas spartiai senka. Naują JAV prezidentą Rinkėjų kolegija turi išrinkti gruodžio 18 dieną.

Vašingtonas. JAV prezidentas Bill Clinton pirmadienį atvyko į Dubliną, pradėdamas trijų dienų „atsisveikinimo vizitą“, kurio metu taip pat aplankys Belfastą ir Londoną. Prezidentas viliasi, kad Šiaurės Airijoje šio vizito metu pavyks „išvairyti dar kelis užsilikusius praetisius demonus“. Tuo jis tikisi sutvirtinti vieną svarbiausių savo prezidentavimo pasiekimų — 1998 m. pasirašytą „Didžiojo penktadienio“ taikos susitarimą Šiaurės Airijoje. JAV prezidentas apsilankys pas karalienę Elizabeth II.

Kišiniovas, Moldavija. Gruodžio 8 d. daugiau kaip 100 karo Afganistane ir Padnestre konflikto dalyvių užėmė naują namą Kišiniovo centre. Namą parengtas atiduoti naudoti, daugumą butų buvo ketinama skirti Moldovos parlamento deputatams. Vėliau ir jų šeimų nariai apsigyveno visuose butuose ir pareiškė neišsiskelsią, kol bus aprūpinti būstais ir gaus kitas karo dalyviams priklausančias lengvatas. Stebėtojų nuomone, situacija dėl parlamentų namo nesikeis, kol baigsis prezidento rinkimai parlamente. Galimas dalykas, kad šių veiksmų buvo imtasi, pasklidus gandams, kad daugelis deputatų sutinka balsuoti už reikiama kandidatą mainais už butą prestižiniame name. Liepos pabaigoje 39 deputatai griežtai pareikalavo paskirstyti butus, grasindami nedalyvauti sesijoje, tačiau parlamento vadovybė atidėjo butų skirstymą iki metų pabaigos.

Madridas. Ispanijos teisėsaugos pareigūnai valstybės pietuose, netoli Kadiso esančiame prabangiame Sotogrande kurorte, suėmė Rusijos žiniasklaidos magnatą Vladimir Gusinskį, kuris Rusijoje ieškomas ir įtariamas pasisavinęs itin daug lėšų. Rusija tarptautinį V. Gusinskį suėmimo įsakymą išleido anksčiau šį mėnesį, kai lapkritį jis neatvyko į aplanką. Pats V. Gusinskis tvirtina, kad jam keliama kaltinimai yra politiški motyvuoti, nes jo nepriklausomos žiniasklaidos susivienijimas „Media-Most“ kritikavo Kremlių. V. Gusinskį birželio mėnesį buvo trumpam suimtas, o paleistas jis išvyko iš Rusijos ir, padėjęs teigimu, buvo Didžiojoje Britanijoje, Gibraltare, Izraelyje bei Ispanijoje, kur gyvena jo šeima. Gusinskį bylą nagrinės Ispanijos teisėjas Baltasar Garzon, kuris kažkada tyrė „Pinočeto bylą“. Ispanijos teismas turi priimti sprendimą dėl galimo V. Gusinskio išdavimo Rusijai.

Maskva. Barenco jūroje nuskendusį Rusijos povandeninį laivą „Kursk“ galima iškelti per savaitę, pareiškė Maskvos išradėjų sąjungos prezidentas Nikolaj Kniazev. Projekto idėjos esmė tokia: užmetus ant povandeninio laivo iš metalinių lynų nupintą „tinklą“, galinų jūros vilkių užtempti jį ant pakelklo. Turedamas galvoje, kad laivo ilgis — daugiau kaip 150 m, šķersmuo — per 18 m, išradėjas paskaičiavo, kad „tinklas turi būti ne mažiau kaip 150 m ilgio ir 20 m pločio“. Pakylėjus laivą į tam tikrą aukštį, bus galima jį nuvilkti į seklesnę vietą ar uostą, teigia N. Kniazev. Jo įsitikinimu, šis projektas nepalyginamai pigesnis už bet kurį kitą, nes Šiaurės laivynas turi visas reikalingas priemones jį įvykdyti.

Talinas. Estijos vyriausybė nemano, jog reikia iš naujo tirti keltą „Estonia“ katastrofos priežastis, nors Švedijos vyriausybė pranešė esanti tam pasirėngusi. Tai antradienį sakė Estijos finansų ministras Siim Kallas, laikinai einantis ministro pirmininko pareigas. Jis priminė, kad Estijos vyriausybė ir anksčiau ne kartą tvirtino, jog visiškai pasitiki keltą žuties priežastis tyrusios komisijos baigiamąja ataskaita. Tarpvyriausybinė komisija tyrimo išvadoje teigė, kad tragedijos priežastys buvo laivo konstrukcijų trūkumai, per didelės greitis ir audra. Reikalavimai, kad Švedijos vyriausybė sudarytų komisiją, kuri iš naujo tirtų „Estonia“ nelaimės priežastis, vel pasigirdo šių metų rugpjūtį, kai JAV milijonieriaus Gregg Bemis vadovaujama ekspedicija pareiškė radusi keltę sprogimo pėdsakų. „Estonia“ nuskendo 1994 m. rugsėjo 28-osios naktį pusiaukeleje iš Talino į Stokholmą. Per šią didžiausią pasaulyje taikos laiku nelaimę Baltijos jūroje žuvo 852 žmonės.

Maskva. Rusijos prezidentas Vladimir Putin pirmadienį pasakelbtuose komentaruose posovietinės Maskvos santykių su Kuba atsilaimą pavadino klaida ir paragino JAV panaikinti embargą šiai Karibų jūros valstybei. Tai V. Putin sakė interviu Kubos televizijai ir naujienų agentūrai „Prensa Latina“, duotame prieš šią savaitę įvyksiantį pirmąjį Rusijos vadovo vizitą į Kubą. Anksčiau, 1989 metais, šia valstybę aplankė Sovietų sąjungos prezidentas Michail Gorbaciov. Pasak V. Putin, posovietiniai santykiai su Havana buvo netinkamai tvarkomi. Jo žodžiais, Kuba yra „tradiciinė, sena ir patikima“ Rusijos bendrinkinė. Tačiau, žlugus Sovietų sąjungai, buvo prarasta abiejų valstybių santykių ideologinė bazė. Jis apibūdino JAV embargą Kubai kaip nepagrįstą, nes tarptautinės teisės, nei teisingumo ir demokratinio pasaulio sanklodos principų požiūriu.

KALENDORIUS

Gruodžio 13 d.: Šv. Liucija; Elviltė, Kastautas (Kastytis), Liucija, Otilija, Šviesis.

Gruodžio 14 d.: Alfriedas, Augustas, Jonas, Fortunatas, Kivile, Ona-Marija, Tarvinas, Žvangute.



SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

KALĖDOS LIETUVOJE IR AMERIKOJE

Mūsų mintys visada tampa rišasi su matomais, realiais ir pasąmonės sukurtais vaizdais. Kiekvienas realus vaizdas, ar išgirstas garsas, išsiskiria kokia nors mintimi ir kiekviena mintis — kokį nors pasąmonės vaizdą. Šita vaizdų ir minčių asociacija sužadina mūsų jausmus, pvz.: žodis „Kalėdos“. Priklausomai nuo nuotaikos, laiko ir aplinkybių, šis žodis gali kiekvienam iš mūsų šiuo metu reikšti daugelį skirtingų vaizdų ir minčių.

Daznu atveju šis žodis, netikėtai išgirstas, ar jo esmė simboliniu vaizdu pamatyta, primena švelnią, Kalėdas simbolizuojančią, visiems žinomą giesmę „Stille Nacht, Heilige Nacht“ arba „Silent Night“. Ji net ir buvo parašyta Oberndorfo (Austrijoje) pastoriaus Joseph Mohr 1818-ųjų metų Kūčių vakarą. Tą patį vakarą ir Franz Gruber, vargonininkas, sukūrė jos melodiją. Giesmė pirmą kartą buvo giedota tos pačios nakties šv. Mišiose.

Daugelį metų krikščionija šventė Kalėdas religinėje nuotaikoje ir daugelį metų Kalėdos buvo laikomos grynai religine švente, bet ilgiamui atsigrąžai nauji papročiai, nieko bendro neturintys su religija. Jau viduramžiuose Anglijoje Kalėdos pasidarė tik „linksmausiu metų diena“ ir 1643 m. puritonai nauju įstatymu visai išmetė Kalėdų šventes. Amerikoje Naujoji Anglija sekė Anglijos įstatymus; Massachusetts ir New Haven kolonijos savo įstatymais uždraudė gyventojams net „mince pie“ kepti. Amerikoje šiandien Kalėdų šventės yra visai sukomercintos ir didieji bei mažiaie prekybininkai Kalėdų sezono parduoda 1/4 visų savo prekių, o 3/4 — per likusius metų mėnesius.

Naujieji emigrantai, atvykę į šį kraštą, gyvendami tautinėse grupėse, ilgai laikėsi savo tautinių ir šventinių papročių. Dabar daugelis jų papročių yra sumaišyti, iškraipyti, arba kaip siūlai suauti į vieną spalvingą audėklą.

Mes, augindami savo vaikus šiame krašte, kartais pritrūkame atsakymų į jų klausimus apie kalėdinius lietuviškus, ar amerikietiškus papročius. Tad žvilgtelėkime į Kalėdų šventes ir jų tradicijas istoriniu atžvilgiu.

Dar prieš Kristaus gimimą, romanai gruodžio 25-ą dieną skirdavo Saturno garbei, švėsdami Saulės gimimą. Tikslios Kristaus gimimo datos niekas nežino, tad pirmieji krikščionys pradėjo gruodžio 25-ą švęsti kaip Kristaus — Pasaulio Šviesos — atėjimą į žemę. Tą dieną šventei patvirtino ir Romos vyskupas Liberius 354-tais metais. Egipto krikščionys Kalėdas švėsdavo sausio 6-ą dieną. Rytų krikščionys ir šiandien tebešvėčia Kalėdas sausio 6-ąją.

Lietuviai iki krikščionybės, nuo neatmenamų laikų, švėsdavo Saulės grįžimo šventę. Saulė buvo garbinama kaip šviesos ir gyvybės nešėja. Lietuvoje lapkričio mėnesį yra trumpiausios dienos ir ilgiausios naktys. Nakties tamsa senovėje baugino žmones, nes jie tikėjo, kad tamsoje slankioja

visokios piktos būtybės, kurios yra pavojingos ir žmogui, ir gyvuliams, ir laukams. Dievoms pradant ilgeti, buvo tikima, kad grįžtanti Saulė sunaikins tas piktas būtybes, todėl jai ir buvo skirta „grįžimo“ šventė. Po krikščioniškojo krikšto Lietuvoje Saulės vietoje atsirado Kristus ir pradėta švęsti Kalėdų šventės, bet kalėdiniuose papročiuose yra likę daug senojo tikėjimo priemonių. Daugelis jų atpažįstama senosiose liaudies dainose, pvz.: vienoje senoje dainoje, užrašytoje Valkininkuose 1936 m., dainuojama:

*Kalėdų rytą
Saulę pražydo!
Vai leliu leliu Kalėda...
dialogai tarp merginų ir bernų.*

Pats Kalėdų vardas yra kilęs iš romėnų „Kalendae“. „Kalendas“ reiškė pirmą mėnesio dieną, kurią kunigai viešam susirinkime skelbdavo įsimintinas mėnesio dienas (calare — skelbti, šaukti). Ypatinai svarbios buvo sausio „kalendos“, kuriomis pradedavo naujieji metai ir kurių metu buvo skelbiamos svarbesnios metų datos. Iš čia kilęs ir „kalendoriaus“ pavadinimas. Kristaus gimimas maždaug sutapo su naujų metų „kalendomis“, tad iš čia kilo ir Kalėdų vardas ir žodis „kalėdoti“ — (elgetauti).

Lietuviai seniau į Kalėdas žiūrėjo, kaip į suasmenintą būtybę, kuri, kaip saulė, atvykdavo iš labai toli.

Dainoje, užrašytoje 1937 m. Merkinėje, dainuojama:

*Vai, atvažiuoja šventos
Kalėdos,
Vai, tai Kalėdos, tai
Kalėdienė!
Per aukštus kalnus, per
žemus klonius,
Vai, tai Kalėdos, tai
Kalėdienė!
Geležies ratai, šilko botagai,
Vai, tai Kalėdos, tai
Kalėdienė!*

Paskutinės dvi dainos eilutės suteikia Kalėdoms dieviškos didybės: „geležies ratai“ — užtikrinimas, kad atvažiuoja; „šilko botagai“ — gali reikšti spindulius.

Lietuvoje Kalėdų rytą visi, kas gali, važiuodavo į bažnyčią spalvingomis, įvairių raštų motyvais išdėytais rogemis, į kurias kinkydavo geriausius arklius. Sodiečiai rengdavosi geriausiais savo rūbais, o arkliams ant galvų maudavo auksines ar sidabrinės spalvos žvangučius. Kai kurie sodiečiai prisiėdavo skambalus arkliams prieš šonų. Ramų Kalėdų rytą visais keliais ir keeliais skriedavo bažnyčia spalvingos roges ir laukuose girdėdavosi nenutrūkstamas varpelių žvangėjimas.

Amerikoje Kalėdos vadinamos „Christmas“. Žodis kilęs iš ankstyvos anglų kalbos frazės „Christes Masse“, reiškiančios „Chrsts Mass“. Šiandien daugelis rašo „X mas“ vieton „Christmas“. Šitoks rašymas irgi turi savo kilmę ankstyvoje krikščionijoje; graikų kalboje „X“ yra pirmoji raidė Kristaus vardu ir buvo vartojama šventam simboliui.

Kūčių papročiai

Pastebėjote, kad pirmiausia pradėjau kalbėti apie Kalėdas,



Čikagos ir apylinkių jūros skautai ir skautės gruodžio 9 d. lankė Šv. Seimos viloje gyvenančius senelius. Čia matoma dalis jaunesniųjų giedant seneliams kalėdines giesmes. Nuotr. Romo Česio

o ne apie kūčias, kurioms mes, gimę Lietuvoje, turime tiek daug sentimentų. Tai dariau todėl, kad kūčių šventimas, atmetus senojo kulto papročius, atsirado Lietuvoje daug vėliau negu Kalėdos. Pats kūčių vardas yra gudų kilmės. Slaviškai „Kutja“ reiškia įvairių vertybių grūdų košę, sumaišytą su medumi ir aguonomis. Toks valgio vardas buvo žinomas dar prieškrikščioniškais laikais ir reiškė maistą, skirtą vėlams pamaitinti. Pagal senąjį religinį kultą „vėlių maišymas“ Kalėdų išvakarėse būvusi viena iš svarbiausių pareigų. Lietuvoje tikrųjų kūčių pagrindinis valgis būvęs šutintų grūdų mišinys. Pavalgis, po stalo, buvo paliekamas duonos ir druskos „apsilankantioms vėloms“ pavalgydinti. Kai kuriose Lietuvos vietose maistas „vėloms“ būdavo paliekamas prieangyje, ant slenkstio, arba toje vietoje prie stalo, kurioje sėdėdavo ne per seniausios miręs šeimos narys.

Panašiai darydavo slaviai ir vokiečiai. Gudai kviečia mirusiųjų kate su šeima valgyti kūčių košę; ukrainiečiai paliekia net šaukštus košėje „vėloms“, rusai Kalėdose degindavę šiaudų ir mėslo lauzus, kad priartėtų „senolių vėlės“ galėtų pasišildyti.

Žymiai vėlyvės kilmės yra manymas, kad prie kūčių stalo sėda ir angelai (Deiveikių apylinkė), arba net pats Dievas Avinėlis ateinąs „kūčiavot“. Kūčių vakarienės šieną, klotą po staldengte, Kalėdų rytą šeimnininkai atiduodavę gyvuliams. Jo neduodavę tik arkliams, nes „arklys neįėjė šildyti gimusio Kristaus“.

Yra Lietuvoje vietovių, kurių sodiečiai ir prieš Naujus Metus gamindavę panašią vakarienę — „mažąsias kučelas“. Apie įvairių Lietuvos vietovių kalėdinius papročius, prištarus ir plačiai pasklidusius kūčių vakaro būrimus šiandien nekalbėsime, nes tai gana plati tema.

Šiandien norėtumė tik, kartu su jumis, prisiminti kūčių tradicijas religine prasme. Visi žinome, kad kūčios yra iškilminga religinių pobūdžio Kalėdų išvakarių vakarienė, tarsi pirmųjų krikščioniškųjų amžių apagės (meilės puotos). Tuometiniai krikščionys, baigę vigiliją (būdėjimą) ir pasninką, parsinešę palaimintos duonos (eulogiją), susėdėdavo kartu prie vieno stalo pasistiprinti. Šio klausimo aiškinimai sako, kad tai būvusi ne tik apagė, bet ir pagonių derliaus (vaisingumo) apeigų liekana, krikščionijai įprasminama Kristaus gimimu.

Lietuvoje Kalėdų vigilijos diena irgi buvo pasninko diena, tad niekas nieko nevalgydavę iki vakarienos. Kūčių vakarienę galinti prasidėti tik vakare, žvaigždės dangiu pasirodžius. Lietuvoje kūčių valgių skaičius yra 12; kitose tautose: 7, 8, 9, 13. Kūčių stalas dengiamas šienu, nes Kristus gimęs edžioje, ant šieno.

Šienas užklojamas balta drobulė, ant kurios sudedami visi paruošti valgiai. Kūčių vakariene pradėdama bendra šeimos malda ir kalėdačio (plotkelės) daininimusi. Kalėdačiai užėmę „kučią“ košės vietą, bet ne visos tautos juos turi. Pirmasis kalėdačių lauzas šeimos „galva“, padalindamas jį kitiems, drauge su sveikinimais ir linkėjimais. Vėliau kalėdačiai visi dalinasi tarp savęs. Yra vietovių Lietuvoje, kuriose kūčios kalėdačio trupiniai apibarstomi ir visi valgiai. Valgiai valgomi nustatyta eile. Tradiciniai lietuviškųjų kūčių valgiai:

1. avizinis ir spalgenų uogų kisieliūs,
2. barščiai,
3. šutinis,
4. miežių gruce,
5. šutinti kopūstai su baravykais,
6. pločyns (rupiai maltų kviečių ragaišis),
7. šližikai iš kvietinių miltų su miešimu, padarytu iš medaus ar cukraus ir pabaltintu sutrintomis aguonomis,
8. zuvys.

Ypatinai kūčių vakaro gėrimas — „šermukšnynas“, išspaustas iš šermukšnio uogų. (Šermukšnis reiškė apsaugą nuo visokių dvasių.) Kūčios baigiamos kokia nors kalėdine giesme, ar malda.

Kalėdų Žvaigždė

Didžioji Žvaigždė, rodanti spinduliuojantį kelią pas gimusį Kristų, pagal šv. Mato Evangeliją (2, 2), yra pagrindiniu simboliu visiems krikščionims.

Kalėdų eglutė, Advento vainikas ir žvakutės

Žvakutės (arba lemputės) uždegamos ant papuoštos Kalėdų eglutės pirmą kartą irgi kūčių vakare. Po eglutės būna maža prakratėlė ir šalia jos — sudėliotos dovanos. Kalėdų eglutės krikščioniškasis prasmės aiškinimas yra žinomas vidurio ir šiaurės Europos tautose.

Eglutė Kalėdoms pirmą kartą papuošė grafinė Brieg 1611 m. Vokietijoje. Nuo tada eglutės puošimas paplito anglosaksų kraštuose. Anglijoje, Prancūzijoje, Rusijoje ir šiaurės Italijoje. Krikščionys eglutę įprasmino kaip medį, kuris, pagal legendą, išaugęs iš Adomo burnos, išsikišantis Kristų, arba amžiną žalumą, dangaus vilties ženklą. Žvakutės ant eglutės primena Kristaus — pasaulio Šviesos — atėjimą. Pirmasis, kuris panaudojo žvakutes ant eglutės, buvo Martynas Liuteris. Sekant populiaria istoriją M. Liuteris norėjo išreikšti žvaigždžių, žibėjusių grožį ir didingumą virš Betliejaus.

Irlandijoje žmonės laiko uždegtas žvakes languose, kurios nušviečia kelią atvykstantiam Kūdikiui Kristui.

Olandijoje vyrai neša gatvėmis didžiulę liktarną, sudarytą iš daugelio degančių žvakų, giedodami „Gloria in Excelsis“ ir kitas kalėdines gies-

mes. Vokiškasis Advento vainikas yra laikomas liekana pagoniškojo tikėjimo, kaip apsisaujojimas nuo dvasių, o eglutė — kaip vaisingumo simbolis.

Kitų kraštų kalėdiniai papročiai ir simboliai

Čia, Amerikoje, susiduriame ir su kitų tautų atstovais kalėdiniais papročiais bei simboliais.

Nepaisant, kad vaikams labiausiai rūpi Kalėdų senelis, jis irgi nėra amerikiečių sukurta. Amerikiečiams Kalėdų senelis yra vienas iš svarbiausių kalėdinių simbolių, bet tas pats simbolis buvo žinomas ir Europoje. Vardas „Santa Claus“ yra atsišėstis iš Europos. Olandai New Yorko St. Nicholas vadino Sinter Klass, tad, amerikiečių vaikai, savaip išardami, pradėjo Kalėdų senelį vadinti Santa Claus vardu. Dabartinis amerikiečių legendarinis „Santa Claus“ su stiriukais kilo iš poeto-kunigo Clement C. Moore poemos, išspausdintos 1823 m. Toji poema vadinosi „A visit from St. Nicholas“. Vėliau poemos dainos buvo pakeistos dabar žinomu pavadinimu „The Night before Christmas“.

Tikėjimas, kad Kalėdų senelis gali patekti į namus tik per kaminą, yra išsivystęs iš senos Norse legendos, pagal kurią dievaitė Hertha atsiradavo ugniakure, atnešdama laimę tiems namams.

Šv. Nikolajus, arba St. Nicholas, kurio šventė yra gruodžio 6 d., gyvenęs 300-aisiais metais Myroje, Lycijoje, Mazonijoje Azijoje, buvęs švelnios širdies vyskupas. Apie jo gyvenimą žinių užsilikę labai mažai, bet jo asmenį supa daug legendų. Šv. Nikolajus yra labai populiarus Vokietijoje, Šveicarijoje, Olandijoje ir Belgijoje. Viena iš populiariausių legendų yra istorija apie tris mašius aukso, kuriuos šv. Nikolajus atidavęs trims merginoms, neturėjusioms pinigų. Tuose kraštuose dar tebėra gyvi papročiai šv. Nikolajų atveidinti. Vaidina vyrai, apsirengę vyskupais, kurie, lankydami vaikus, išklausišne juos poterių, gausiai apdovanoja dovanomis. Šv. Nikolajus yra laikomas jūrininku, keliautoju, pirkliu ir ypatingai — vaikų globėju.

„Mistletoe“

Šakeles su baltomis uogomis yra naudojamos dekoracijoms Amerikoje, Kanadoje ir Europoje. Niekas tikrai nežino, bet spėjama, kad šis paprotys irgi yra atkeliavęs iš senų laikų. Priešistoriniai keltų kunigai, vadinami „druids“, duodavę tokių šakelių žmoniems pasipuosti. Prieš kelis šimtmečius Europoje, žmonės naudojo tokias šakeles religinio pobūdžio susirinkimuose. Šiandien, Amerikoje, ji turi linksmesnę, amorinio pobūdžio reikšmę. Prancūzijoje „mistletoe“ reiškia laimės simbolį.

v.s. Irena Šereliene
Bus daugiau

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Submaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį pašymne, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausioji redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kan. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2808

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax: (219) 947-6236

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Vėlių gydymo
900 Ravinia Pl., Oldland Park, IL
Tel. 708-349-0887
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.
Nuolaidą naujai atvykusiems.

DR. RIMAS NOVICKIS
CHIROPRACTIC PHYSICIAN
Manuolinė fizioterapija, akupunktūra,
galvos skausmai (ir migrenos),
sportinių traumų specialistas
6645W. Stanley Ave., Berwyn, IL
60402, tel. 708-484-1111.
Valandos kasdien, savaitgaliais
sustarus. Kalbame lietuviškai.

**HARTFORDO
SKAUTAI KVIEČIA**

New Britain Museum of American Art metinė tarptautinė kalėdinių eglučių paroda šiemet pristato „Lietuvišką kalėdinę eglutę“, papuoštą tikrais tradiciniais šiaudinukais, pagamintais Hartfordo LSS paukštyčių ir vilkiukų. Paroda vyks iki 2001 m. sausio 1 dienos. Adresas: New Britain Museum of American Art, 56 Lexington St., New Britain, CT 06052, tel. 860-229-0257. Paroda atidaryta nuo pietų iki 5 val. vak. kasdien nuo antradienio iki penktadienio ir sekmadienį, o šeštadienį — nuo 10 val. ryto iki 5 val. vak. Pirmadieniais uždaryta.

Kviečiame atvykti ir pasižiūrėti. Atvykime patys ir atsiveskime savo draugus amerikiečius. Gausiu lietuvių apsilankymu parodysime muziejaus vadovybei, kad vertiname jų dėmesį lietuviškam kalėdiniam liaudies menui, o savo jaunuosius brolius ir sesytes paskatinsim domėtis savo tautos menu.

**TORONTO SKAUTŲ
VEIKLA
Kalėdų metas**

Toronto skautai vyčiai, vyr. skautės, jų kandidatai ir kandidatės gruodžio 16 d., 7 val. vak. ruošiasi kalėdijimui. Jie su kalėdinėmis giesmėmis apilankys „Vilniaus rūmų“ gyvenlojus.

Skautiškos kūčios

Tradicinės skautiškos Kūčios, rengiamos „Rambyną“ ir „Šatrijos“, tūntų, vyks gruodžio 17 d., 4 v. p.p. Lietuvių namuose. Valgius ir programą namošia vyr. skautių koniga. Birutės draugovė.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktuškai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9985
Valandos pagal susitarimą

džio 17 d., 4 v. p.p. Lietuvių namuose. Valgius ir programą namošia vyr. skautių koniga. Birutės draugovė.

Talkins dovanų išvežiojimui

„Šatrijos“ tunto prityrusios skautės, vadovaujamos ps. I. Petruskienės, kartu su kanadietėmis skautėmis išvežios kalėdines dovanas neturintiems.

Linkime ilgiausių metų

Nuoširdus skautų,čių rėmėjai Vladas ir Regina Stabackinskai šventė savo 50 metų vedybinę sukaktį. Toronto skautija linki jiems ilgiausio, laimingų ir sveikų metų.

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Čikagoje

Sausio 28 d., sekmadienį — jūros skautų ir skautių iškilminga Klaipeidos dienos sueiga PLC, Lemonte.

Vasario 3 d., šeštadienį — jūros skautų ir skautių ruošiamas slidinėjimo iškyla.

BROLIUI VLADUI LINKIM SVEIKATOS

Dailininkas v.s. Vladas Višeikis, kurio meno kūrinių ir įvairių spaudos darbų paroda Jaunimo centre šiemet gerėjoms, vėl pateko ligoninėn. Šiuo metu daromi įvairūs jo negalių tyrimai. Mielam broliui Vladui Čikagos skautai ir skautės linki sveikti ir stipreti.

ŠVIETIMAS IR KRAŠTO APSAUGA

BRONIUS NAINYS

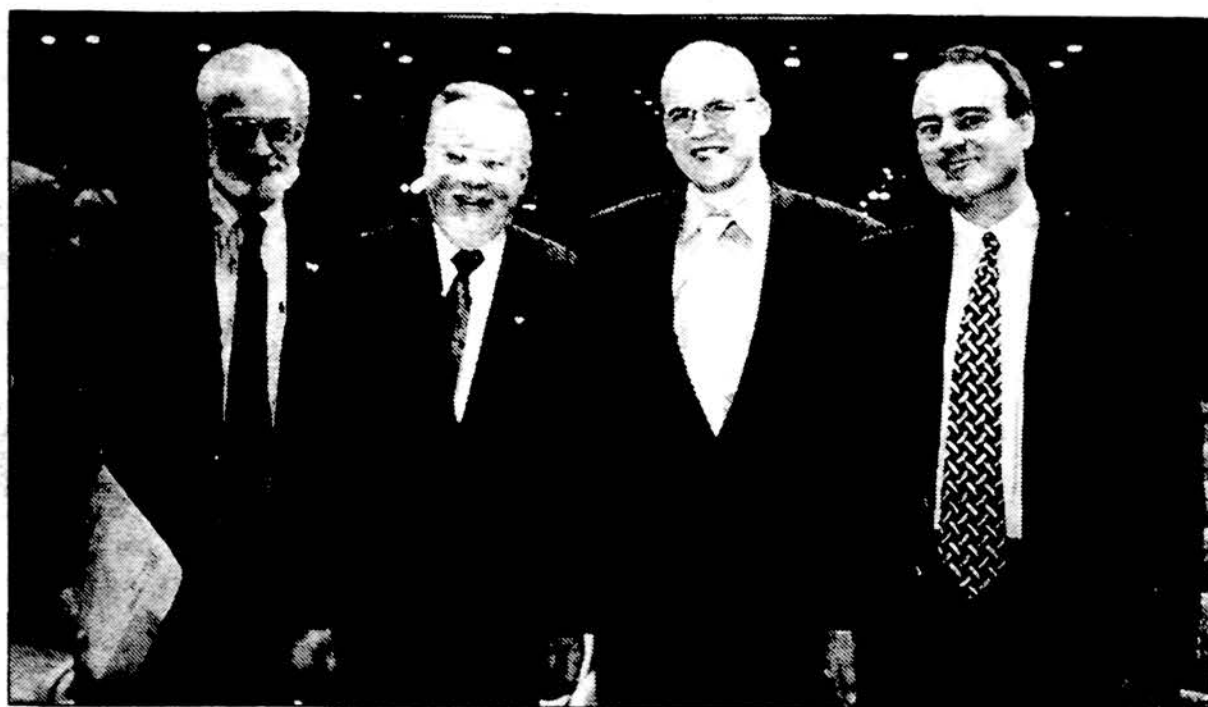
Iš tikrųjų šios sritys mažai ką bendra turi dėl to ir negreitinamos, tačiau Lietuvoje, pagal mūsų iškilaus satyros meistro Antano Gustaičio ano meto bolševikbėnams išdrožtą posmelį „absoliučiai tobulai viskas eina atbulai“, jos abi dabar tvirtai susikryžavo. Mat gal ir ne viskas, bet dar daug kas Lietuvoje atbulai ir tebeina. Prisimenam, populiarumo liaudyje ieškodamas, pirmasis jas sugretino Lietuvos Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, siūles iš kariuomenės atimti 100 mln. litų ir atiduoti juos švietimui. Tuo jo siūlymu susižavėjusį, Vilniaus universiteto rektorių Rolandą Pavilionį į savo partijos rinkiminį sąrašą antruoju įrašė, o šis, tą tautskala už gryną pinigą priėmęs, į Seimą patekęs, bandė ir įgyvendinti. Gerai tik, kad kol kas šis žaidimas „neišdege“, nors visuomenėje šokiūs tokius vejus visgi sukelė, ir ne visiškai be pagrindo, nes, bent iš dafies, Pavilionis yra teisus. Švietimui ir mokslui pinigų reikia daug daugiau, negu biudžeto sudarinėtojai skiria. O Paulauskas, iš visų pusių purtomas, net ir jo paties parinkto Krašto apsaugos ministro Linkevičiaus, kariuomenės pinigų jau irgi paliko ramybėje. Jis įsitikino, kad nesamones siūlyti valdžiai politikai gali tik tada, kai valdžios kėdės iš balsuotojų jie dar tik perka ir nesuka galvos, kaip reikės atsilyginti, jas nupirkus. Bet šiuo atveju mokesčiai už balsus tegul lieka paties Paulausko atsakomybė. Mums svarbu, kad šis įjautrus klausimas būtų sprendžiamas, švietimo ir krašto apsaugos sukryžavimą išskyrus.

Iš tikrųjų gal ir ne visiškai iš piršto išlaužtas Paulausko siūlymas iš krašto apsaugos biudžeto dalį pinigų perkelti į švietimo išdą, nes iš tikrųjų nuo kokio priešo gali Lietuva apginti 11,500 tik šautuvais apginkluotų karių, todėl ir krašto saugumas nepasikeistų, kariuomenę net per pusę sumažinus ir šimtą kitą milijonų sutaupius kitiems reikams. Be to, jam turbūt atrodė, kad būti užpultai Lietuvai kol kas pavojaus nėra, tad kam kariuomenei leisti pinigų — pusę karių tegul eina namo. Ne šio rašinio tikslas įrodinėti, kad toks galvojimas, pagal Gustaitį, būtų tik „tobulai atbulas“, ir ne dėl vienos priežasties, bet visgi pravartų patarti, kad į prezidento kėdę taikantis politikas, šiuolaikinę

Lietuvos padėtį bei išores aplinkybes, ypač būtiną žygį į NATO, įvertinęs, ieškotų lėšų, kaip krašto gynybos pajėgas stiprinti, plėsti, didinti, bent jau iki prieškarinių etatų, bet nebandytų iš jos atimti net išsilikimui skirtus pinigus, paistydams niekus apie jų švaistymą statomoms penkių zvaigždžių viešbučių tipo kareivinėms. Lyg Lietuvos karys galėtų ir šuns būdoje gyventi. Ir jeigu Paulauskas, jau spėjęs parodyti daug lankstumo kitus uždavinius sprendžiant, kariuomenę paliks ant generolo Kronkaicio užkeltų bėgių, leis jam ir, atrodo, ant tų pačių bėgių jau spėjusiam užskosti, naujam krašto apsaugos ministrui Linkevičiui tvarkyti, mes jį galėsime tik sveikinti. O Pavilionis švietimui pinigų turės ieškotis kur nors kitur.

Bet ir čia tenka pastebėti, kad Pavilionio beveik ciniškas drebtelėjimas „man nerūpi, iš kur valdžia gaus pinigų“ per daug piktingantis neturėtų būti. Juk negi ne pats Paulauskas nemato to akivaizdus pinigų švaistymo, kurį kelionėmis į užsienį pradėjo vos tik išrinkti naujieji „seimūnai“. „Lietuvos rytas“ rašė, kad per pirmąjį mėnesį net trečdalis jų jau spėjo pasitrankyti po pasaulį, net tuo laiku, kai Seimo posėdžiuose buvo svarstoma vyriausybės programa ir biudžeto reikalai. Į Lenkiją buvo išskridęs ir pats ministras pirmininkas, net penkis dienas po Vokietiją „gastroliaavo“ prezidentas su žmona bei gausia delegacija. O kur dar visa 285,000 biurokratų armija, kurią mažinti žadėjo kiekviena nauja valdžia, bet iki šiol jos dar nieko nedarė. Joje ir daug seimūnų uždarbiaujama antra ar net trečia tarnyboomis. Kodėl šitos „kariuomenės“ nepajudinti?

Nors Seimo švietimo komisijos pirm. Rolandas Pavilionis ir negavo visko, „ko jis norėjo, tačiau visgi nemažai pinigų „išsirekė“. Pagal Seimo priimtą mokslo ilgalaikio finansavimo įstatymą, ateinančiais metais mokslui ir studijoms skiriama 1,35 nuoš. bendro vidaus gaminio (BVP), o švietimui net — 6,5 jo nuošimčio. Tačiau, ar tie pinigai bus — jau kitas klausimas, nes numatytos biudžeto išlaidos (7,134 milijardų litų) bus 906 mln. litų didesnės negu pajamos (6,228 mlrd. litų). Be to, ar kas nors žino, kiek švietimui pinigų reikia? Kiekvienas naujas švietimo ministras darbą pradėdavo, kalbėdamas



University of Washington, Seattle, lapkr. 16 d. po prof. Vytauto Landsbergio paskaitos „Lietuva naujajame tokstantmetyje“. Iš kairės: prof. Dan Wough — Baltistikos studijų programos pradininkas; prof. V. Landsbergis; Michael Halloran — Liberal Arts & Sciences fakulteto dekanas; Steve Hanson — rusų, rytų Europos ir centrinės Azijos studijų skyriaus direktorius.

apie reformas, ypač pagrindinių ir vidurinių mokyklų. Vienas planus ruošė, kitas keitė, trečias taisė, bet iki šiol jie nieko gero nepadare. Zigmas Zinkevičius į mokyklas bandė įvesti labai reikalingą tautinį auklėjimą, bet dėl to jis greit buvo išverstas iš kėdės. Kornelijus Platelis teigė ugdysias ne kažkokį lietuvių tautos patriotą, bet susipratusių valstybės pilietį ir kursias pilietinę visuomenę. Dabar skamba varpai pamokų apie holokaustą įvedimą. Lietuvos laisvės kovotojų sukilelių, partizanų, tremtinių, pagrindinių balsų į mokyklų programą įjungti šio tragiško laikotarpio istoriją atsitrenkė į kurčias ausis, net ir pačioje prezidentūroje, kur vyriausiosios kėdės sėdi išeivijos žmonės, kuriems tai labiausiai turėtų rūpėti. Atrodytų, kad kova dėl tautos laisvės jau niekam nebesvarbi, kai kam gal ir viešai skelbiamas šlamštas. Deja, toks pareiškimas buvo — neatlieptas, neatsakytas, pareiškėjas net paaukštintu tarnyboje pažymėtas. Kokius reformų mokyklose mes tada ieškom ir kam reikalingi tie pinigai? Tiesa, mokyklose didelis ir buitinis skurdas: apieistos patalpos, aplinka, stoka paprasčiausių mokytojų priemonių, menki atlyginimai mokytojams. Kalbama apie aukštos technologijos informacinės visuomenės kurimą, tačiau yra mokyklų, neturinių nė vieno kompiuterio, net ne paprasčiausio fakso aparato. Viena direktorė, taupydama lėšas, spintoje užrakina telefoną, spausdintuvą, net popierį.

Neseniai Lietuvos spaudoje skaičiau apie specialiai suorganizuotą chemikų, fizikų, matematikų būrelių narių tarptautinę varžybą Lie-

tuvai laimėjus aukso, sidabro medalius. Humanitarai viešose svarstybose (debatuose) anglų kalba net anglus nurungia ir taip šalia sportininkų garsina Lietuvos vardą iš pačios geriausios pusės (ne iš tos, kaip Panevėžio tulpiniai ar vyšniniai), bet šiemet jau nebeturi pinigų nė į tarptautines varžybas nuskristi. Valdžia pinigų neduoda, o remėjai irgi išseko. Ateinančiais metais varžybos bus Pietų Afrikos sostinėje Johannesburg. Vien tik skrydis ir visi mokesčiai kainuoja 1,000 dol. asmeniui. O kur dar kokia nors pastogė, valgis? Ar negėda už mokesčių mokėtojų pinigų pasaulyje pramogaujantiems politikieriams, kai gabiausiai Lietuvos vaikai į mokslo srityje atstovauti pinigų turi patys ieškotis arba apkrauti tėvus? Jeigu čia minėtiems reikams Pavilionis pinigų prašo, Dieve, jam padėk. Jeigu tuo keliu suks naujas švietimo ministras, dar tik prieš pusmetį svarstęs, ar jam į tautininkų ar į socialliberalų partiją stoti, jam irgi tik sėkmės reikia palinkėti. Gal ir ne visus lietuvių buvusius komunistus Maskva kosmopolitais padarė?

Buvęs Vilniaus universiteto rektorius daugiau lėšų prašo ir mokslui, kartu su kitais Lietuvos mokslininkais šaukdamas net apie galimą mokslo išnykimą Lietuvoje, jeigu jo puoselėjimui nebūs pinigų. Gerai, skirkite 2 nuošimčius BVP kariuomenei pasirošti į NATO, sako akademikas Bernadikas Juodka, bet Europos Sąjungos narystę reikalauja bent vieno BVP nuošimčio mokslui. Atsikratykite tų nereikalingų apskritių, ir tam tikslui pinigų sutauptysite, primadada Lietuvos mokslų akademijos prezidentas.

Taigi ir patys aršieji kariuomenės skeptikai švietimui pinigų ieško jau nebe krašto gynybos išduose. Atrodo, kad, šviesdami kitus, pagaliau ir patys apsišvieta.

MATEMATIKOS PROF. LISA GALMINAS NEW ORLEANS SUVAŽIAVIME

1994 metais gavusi matematikos daktarės laipsnį iš Wisconsin universiteto ir dabar profesoriaujanti Northwestern valstybiniam universitetui, Lisa Galminas padarys pranešimą Simbolinės logikos draugijos suvažiavime sausio 12-13 d. New Orleans mieste.

Saulius Šimoliūnas

SOCIALINĖS ETIKOS SEMINARAI

Lapkričio 3-8 d. Kaišiadoryse, Šiauliuose, Kaune, Klaipėdoje ir Telšiuose Krikščioniškojo visuomeninio ugdymo centras surengė krikščioniškosios socialinės etikos seminarus „Globalizacijos iššūkiai šiuolaikiniame pasaulyje (eti-nė refleksija)“. Seminaro prelegentai — Kolpingo aukštesniosios verslo mokyklos filosofijos ir krikščioniško socialinio mokslo dėstytojas J. Norvila ir Krikščioniškojo visuomeninio ugdymo centro koordinatorius A. Kučikas. Seminaruose stengiasi supažindinti su globalizacijos sąvoka, globalizacijos procesais pasaulyje, jų padariniais individui ir visuomenei, skirtingų šalių bei kultūrų raidai, aptarinėti krikščionių atsakomybę siekiant socialinio teisingumo ir taikos nūdienos pasaulio problemų akivaizdoje. Seminaruose dalyvavo įvairių krikščionių organizacijų atstovai, aukštųjų mokyklų dėstytojai.

DRAUGAS, 2000 m. gruodžio 13 d., trečiadienis 3

Danutė Bindokienė

Daug kalbėta, mažai nutarta

Gruodžio 11 d. pasibaigė, kelias dienas Prancūzijoje trukusi Europos Sąjungos valstybių vadų konferencija. Kadangi ES yra pasiryžusi po savo sparnu priimti naujas nares, šios konferencijos tikslas buvo nustatyti gaires tolimesnei veiklai, galbūt peržiūrėti ir supaprastinti kai kurias sąjungos struktūras. Konferencijai pasibaigus, Europos žiniasklaidoje išsitarė, kad buvo daug kalbų, bet nedaug nutartų. Iš esmės Europos Sąjungoje ne tik nebus ypatingų pasiekimų, bet šandien kai kurie klausimai atrodo dar labiau supainioti, negu prieš suvažiavimą.

Vis tik suvažiavimo dalyviai nutarė priimti susitarimą, kuriu ieško jau nebe krašto gynybos išduose. Atrodo, kad, šviesdami kitus, pagaliau ir patys apsišvieta.

Mums galbūt labiausiai verta atkreipti dėmesį, kad ES valstybių sudėtyje (žinoma, ne dabar, o ateityje) paminėtos ir naujos nares, jų tarpe — Lietuva. Pagal naująjį nutarimą, Vokietijai, Prancūzijai, Didžiąjai Britanijai ir Italijai ES Ministrų taryboje priklausys po 29 balsus (dabar jos turi po 10); Ispanijai ir Lenkijai skiriama po 27 balsus; Rumunijai — 15, Olandijai — 13; Graikijai, Čekų Respublikai, Belgijai, Vengrijai ir Portugalijai — po 12; Švedijai, Bulgarijai ir Austrijai — po 10, o Slovakijai, Danijai, Suomijai, Airijai, Lietuvai, Latvijai, Slovenijai, Kipras, Estijai, Liuksemburgas ir Malta turės po mažesnę balsų skaičių. Koks tas skaičius — dar nepasakoma.

Nutarime taip pat pažymėta, jog vienas trečdalis Europos Sąjungos narių gali pareidinti su globalizacijos sąvoka, globalizacijos procesais pasaulyje, jų padariniais individui ir visuomenei, skirtingų šalių bei kultūrų raidai, aptarinėti krikščionių atsakomybę siekiant socialinio teisingumo ir taikos nūdienos pasaulio problemų akivaizdoje. Seminaruose dalyvavo įvairių krikščionių organizacijų atstovai, aukštųjų mokyklų dėstytojai.

Dėl savigynos Europoje, kuria taip primygtinai siūlo JAV, tvirtindamos, kad atėjo laikas europiečiams patiems savo saugumą pasirūpinti, neįjeliai Amerikos ir kara tame

žemyne, nutarta sukurti 60,000 žmonių skaičiaus ginkluotą pajėgą, kurias būtų galima greitai pasiųsti į strategines vietas. Abejojama, ar toks planas patenkins Vašingtoną, ir ar jo pakaks Europos gynybos reikalams. Tačiau tai jau pradžia: karines pajėgas visuomet bus galima išplėsti, jeigu to pareikalaus aplinkybės.

Sekmingesnei Europos Sąjungos konferencijai eiga labai kenkė suvažiavusių valstybių vadovų nepajėgumas žvelgti platesniu žvilgsniu ir išeiti už problemų, su kuriomis susiduria savose šalyse, horizonto. Nors visi iš anksto pasisakė, jog, prieš priimant naujas nares, svarbu sąjungoje atlikti kai kuriuos pakeitimus, kad visiems būtų aiškiau ir lengviau prisiderinti, kartu darbuojantis visuotiniui labui, nebuvo išvengta tarpusavio varžybų, net dėl tokių eilinių klausimų, kaip turėsimum balsų skaičiaus. Čia vėl pasireiškė senoji tarpusavio Vokietijos ir Prancūzijos antipatija. Prezidentas Jacques Chirac užsispyręs tvirtino, kad Vokietijai neturėtų gauti daugiau balsų negu Prancūzijai, nors Prancūzija yra daug mažesnė už Vokietiją. Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas Tony Blair nenorėjo atsisakyti veto teisės, susietos su mokesčių mokėjimo klausimais. Mažesnis sąjungos nars tvirtai pasisakė prieš apribojimą jų teisės skirti asmenis į valdomąją ES tarybą, kuri šiuo metu susideda iš 20 narių. Jau anksčiau pasigirdo nuomonė, kad taryba yra per didelė — galima būtų pasitenkinti tik puse to skaičiaus. Šis klausimas išspręstas „saliarmoniškai“ — pagal naują planą kiekviena valstybė turės po vieną komisijos narį, kol bus pasiektas 27 skaičius, o tuomet: pažiūrėsime, kaip toliau elgtis...

Vienai ar kitaip, Vakarų Europoje ES vadų konferencija Nicioje įvertinama prastai arba vidutiniškai. Sakoma, kad tik Rytų Europos valstybės jos nutarimais patenkinamos, nes vis tik pasisakyta už jų priėmimą į sąjungą. Tačiau, kaip ir NATO narystės atveju, neįjūčiomis kyla nuojauta, kad pagrindinė to taisymsi ir vis naujų sąlygų, reikalavimų, nutarimų priėmimas daugiau susietas su nenoru ir „uždara, prestižinių klubų“ įsileisti naujų narių.

ATSIMINIMAI 1941-1962 M.

DANUTĖ LINARAITĖ-PETRAUSKIENĖ

Nr.8

Vežė kažkokią prievolę.

Pats pirmas vežimas sustojo ir moterys pradėjo mane klausinėti, kur aš viena nakty einu? Kai aš pasakiau, kad einu per Obę jie man paaiškino, kad čia kelias šalia Obės. Iki ryto aš neprieisiu kaimo, dar vilkai gali sudraskyti. Liepė man sėsti į vežimą ir nuvežė mane atgal prie tos vietos, kur mačiau du kelius. Jos man patarė vienai nakty neiti, grįžti namo. Bet aš jų nepaklausiau ir nuejau per Obę. Iš pradžių viskas buvo gerai. Ėjau greitai, sniegas po kojomis girgždėjo, nei vieno žmogaus nesitikau. Kiek kilometrų ėjau, nežinau. Obė labai plati. Ėjau šalia didelės salos, apaugusios medžiais. Netoli krantas. Reikėjo praieiti akmenų karjerus, o dar toliau ir namukai matėsi. Bet vėl bėda. Visoje pakrantėje prikišta ekečių. Ten šulinių nebuvo. Vandenį žmonės naudojo iš Obės. Labai bijojau įkristi į eketę. Teko labai pamazu eiti. Kai priejau Fėnios namuką, nustebau, kodėl tamsu, lempa nedega. Išgirdusi mano beldimą, Fėnia labai išsigando, pamanė, kad nelaimė mus ištiko. O kai pasakiau, ko atėjau, pasakė, kad jau vidurnaktis, visi miega. Mane greit paguldė ant rusiškos krosnies, davė karštos arbatos atsigerti ir aš kaip mat užmigau. Labai anksti rytą mane pažadino, davė pavalgyti ir liepė tuoj pat eiti pas

mamą. Atgal be nuotykių grįžau namo, bet čia gavau pylos, nes mama tikrai visą nakty nemiegojo. Su lietuviškas moterims ėjo nakty prie Obės manęs ieškoti, bet per Obę eiti nedrįso.

Paugliams viskas atrodė kitaip, kaip suaugusiems. Jonaitienė buvo senyvo amžiaus, niekur nedirbo, buvo nervinga. Kai tik atsisėdavo mokyti, ji pradėdavo plepėti ir aš negalėdavau susikaupti. Pradėjau prašyti mamos, kad kur nors išsikraustytume. Pavašarį atradome neapsidomą kambariuką. Iki žiemos ten galėjome gyventi. Ir, svarbiausia, šeiminiškė davė mums daržą. Atidavė ir sako, nors aš čia mečiau peklus, bet gal kas ir užaugs. O, pasirodė, pelenai buvo gera trąša. Mūsų užaugintos daržovės buvo daug geresnės, negu šeiminiškės.

Tą pavasarį pasibaigė karas. Mokykloje per pertrauką mus visus išrikiavo ir perskaitė šitą žinią. Visi verkė. Aš irgi verkiau. Galvojau — baigėsi karas, gal mums leis grįžti į Lietuvą. Tuoj parašėme laiškus į Lietuvą. O kaip mes laukėme laiško nuo tėvelio ir Vyto! Juk šitiek metų nieko apie juos nežinojome. Viršininkas mamytę paaiškino, kad mes išvežti visam laikui. Sugrįžti į Lietuvą mums niekada neeis. Buvo labai liudna ir skaudu.

Turėjau daug darbo daržė: buvo sausra, reikėjo daug laistyti, o vandenį su naščiais reikėjo nešioti iš labai toli.

7 klaseje labai sėkmingai išlaikiau egzaminus ir mama man gavo kelialapį ir pionierių stovyklą. Į stovyklą plaukėme garlaiviu. O pati stovykla buvo įrengta ant

aukšto Obės kranto. Ten kartu buvau su Statkute Irena, su kuria vėliau teko kartu gyventi. Ten buvome, nors ir neilgai, bet gerai pailsėjome, tik vėlgi truko maisto. Viskas buvo skanu, tik labai mažos porcijos, pritaikyta mažiems vaikams. Man dažnai duodavo maisto papildomai. Irutė juokaudavo, kad tai už mano gražias kisas. Grįžusi namo, neatpažinau savo daržą. Viskas labai užaugo ir labai gerai užderėjo.

Pirmą kartą per tuos metus valgėme agurkus, pomidorus. Daugiau Sibire daržą niekada neturėjome ir dažnai savo daržą prisiminėdavome. Kadangi žiemai čia pasilikti negalėjome, rudenį priėmė mus gyventi Bačkuvienė su Statkiene. Jos gyveno kolūkiu (zaezdnaj dom) name. Pirmame aukšte atvažiudavo iš kaimo kolūkiečiai, atveždavo prievoles, pernakvodavo ir vėl važiuodavo namo. O antrame aukšte gyveno lietuvių tremtinės. Kambarys buvo didelis. Iš lentų stovėję sukalta 3 gultai. Vidury kambario stovėjo didelis stalas, o ant jo rastas, kuris rėmė lubas, kad neįgrįžtų. Mus perspėjo, kad čia avarinis namas, gali stogas įgrįžti, bet mes neturėjome išeities, reikėjo kažkur gyventi. Ten gyveno 3 šeimos: Bačkuvienė su sūneliu Vytiuriku, Statkiene su dukromis Irute ir Aukse, ir Aksomaitienė su dviem mažais vaikais. Mergytė į atsivežė kelių mėnesių, ant rankų nešiojo ir mažą berniuką. Vyras ir dar vienas sūnelis buvo likę Lietuvoje. Aksomaitienė dar Lietuvoje sirgo džiova. Nors klimatas Sibire džioviai gydyti palankus, bet nuo amžino badavimo liga paūmėjo ir jai prisiveržė iš plaučių kraujas. Iš pradžių ji slėpė, kad serga, bet, kai

kraujavimas kartojosi, moterys išsigando ir Aksomaitienę paguldė į tuberkuliozės ligoninę. O vaikus atidavė į vaikų namus. Jai tai buvo baisi tragedija. Taip mes su mama atėjome gyventi į Aksomaitienės vietą. Aš su muiilu išplaviau lentas, ant kurių miegojome, nes bijojome susirgti džiova. Kai atėjo Aksomaitienė laiškas iš Lietuvos, man pasiūlė jį nunešti. Mane pamčiusi, ji nepaprastai apsidžiaugė ir labai prašė, kad lankytų jos vaikus. Pas vaikus nueidavau. Ligonė pavasarį iš ligoninės pabėgo, pasiemė vaikus ir grįžo į Lietuvą. Bet čia greit mirė.

Šitame bute man patiko gyventi. Visi buvo labai draugiški, tik buvo baisi bėda, kad nežmoniška rūko krosnis. Kol įsikurdavo, pilnas kambarys būdavo dūmų. Bačkuvienė — buvusi solistė Karaliute, negalėjo nedainuoti.

Kartą važiuoju Kamnais artistai gastrolėms į rajoną ir prie mūsų namo sugedo jų sunkvežimius. Vairuotojas ilgai negalėjo sunkvežimio pataisyti. Belaukdamie jie užgirdo dainuojant arijas iš operų, savo ausimis negalėjo patikėti, kad čia dainuoja gyvas žmogus. Užbėgo pažiūrėti laiptais į viršų, o čia nieko per dūmus nematė. Pradėjo šaukti: išeikite pasirodykite, kas čia gyvena? Aš tik ką buvau grįžusi iš mokyklos. Bačkuvienė ir sako man: nueik pažiūrėk, ko jie nori? O jie mane klausia, kas čia taip gerai dainuoja? Tegu išeina pasirodo. O Bačkuvienė buvo taip apdriskusi, kad jai gėda pasirodyti. Tada jie manęs pradėjo prašyti, kad Bačkuvienė ateitų į teatrą, kai jie po kelių dienų grįš iš gastrolių. (B.d.)

FLORIDOJE BENDRUOMENINIAIS TIKSLAIS BESILANKANT

ALGIMANTAS S. GEČYS

Kai Hartford mieste vykusioje JAV LB XVI tarybos sesijoje man buvo patikėtos JAV LB Krašto valdybos pirmininko pareigos, prie salės viduryje stovinčio mikrofono priėjusi Floridos apygardos atstovė Dalia Augūnienė pakvietė atvykti į š.m. lapkričio 19 d. įvyksiantį Palm Beach LB apylinkės 25-rių metų sukaikties minėjimą. Spontaniškai pakvietimo užkluptas — sutikau, tada nesvajodamas, kad ši, prie Atlanto esanti, Floridos apskritys taps JAV-ų prezidentinių rinkimų ginčo objektu ir bus išgarsinta visame pasaulyje.

Iš tarybos sesijos grįžus namo, mane pasiekė LB Premijų šventės ruošos komisijos pirm. Angelės Karnienės kvieslys apsilankyti dieną anksčiau — lapkričio 18-ąją — St. Petersburge įvyksiančioje Premijų šventėje. Kelių šimtų mylių atstumas tarp Palm Beach ir St. Petersburgo negąsdino. Sutikau vykti į St. Petersburgą, Tolimesni kelionės į Floridą planai jau buvo grindžiami patarale „Ji bala puolės — sausas nekelsi!“ Bendruomeninės veiklos puoselėjimo ir mūsų telkinių užgiuvusių problemų suziniojo tikslu ryžausi aplankyti visus stambesnius Floridos lietuviškuosius telkinius — Sunny Hills, Daytona Beach, Palm Beach, Miami ir St. Petersburgą. Kelionėje praleidau vienuolika dienų ir išsinuomoti automobilis sukuria per 2,700 mylių. Niekad nemaniau, kad Floridos valstija tokia didelė ir kad nemazi atstumas skiria ten esančius lietuvių telkinius.

Sunny Hills

Ne per toliausia nuo Alabamos sienos esančios Sunny Hills lietuvių telkinys pradėjo kurtis Deltonos statybos bendrovės eksploatuojamose plotuose. Gražiais ežerais ir pušimis kalvomis išpuošta Sunny Hills vietovė patraukė kompaktiškam gyvenimui nemazą skaičių tautiečių, daugiausia iš New York, Michigan ir Illinois valstijų.

LB apylinkė Sunny Hills buvo įsteigta 1979 metais Vytauto Belecko rūpesčiu. Sekminiai veikė daugiau kaip 20 metų intensyviai veiklą išvystčiusi Sajūdžio laikais ir dosniai remusi aukomis nepriklausomybei atgimusią Lietuvą. Š.m. sausio mėnesį Sunny Hills LB apylinkė nutraukė veiklą, nepajėgusi išsiskirti naujos vadovybės. LB-nės apylinkė buvo likviduota ir izdo

likutis persiustas LB Krašto valdybai.

Kreipiausi į Sunny Hills gyvenančią LB tarybos narę Laimą Savaitienę, prašydamas sukviešti Sunny Hills vietovės tautiečius pokalbiui. Ji sutiko talkinti, tačiau vilčių dėl LB apylinkės atsteigimo nedave. Man atrodė, jog pabandyti butina. Nebaugino ir veik 400 mylių nuotolis, kurį teks nuvažiuoti, atskridus į Tampos oro uostą.

Į ketvirtadienio, lapkričio 9 dienos, popietę Sv. Teresės parapijos salėje sukvietusieji susirinkimui atvyko per 40 asmenų. Susirinkimui L. Savaitienė vadovavo, man gi teko pateikti argumentus, kodėl mums, lietuviams ir Lietuvai, svarbu turėti organizuotą išėjimą. Būta momentų, kada buvau pradėjęs abejoti, ar raginimui „lietuvių burtas prie lietuvių“ bus išgirstas. Tačiau pakilo viena ranka, įsidrąsino kalbėti kitas, trečias LB atgavimui mintį paremė. Dar pusvalandis, ir ryžtasi rinkti atstėjamas Sunny Hills LB apylinkės valdybą. Į ją išrinkta Genė Gedminienė — pirm., Anelė Peckaitienė — sekr., Elena Žebertavičienė — renginių vadovė, Jurgis Savaitis — išdėstė. Į kontrolės komisiją išrinkti Vladas Adomavičius, Jonas Ratnikas, Algirdas Savickas.

Iš man pateiktų klausimų susidariau įspūdi, kad senatvės bėdos slegia ne vieną Sunny Hills apsigyvenusį tautietį ir LB apylinkės reikalų tarybos veiklos sričių išvystymas čia yra pageidaujamas. Pajudėjau kreiptis į JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutę Jasaitienę, kad ji Sunny Hills bei kituose Floridos lietuvių telkiniuose apsilankytų ir reikalus pajudintų. Malonu buvo patirti, kad naujai išrinktoji LB apylinkės valdyba jau buvo susirinkusi pirmą posėdžiui ir š.m. gruodžio 24 d. ruošia bendrą kučias Sunny Hills gyvenantiems lietuviams. Niekas geriau žmonių nesujungia, kaip kučių malda, susėdus prie bendro stalo.

Sunny Hills buvo malonu susipažinti su ilgamete LB apylinkės pirmininke Ona Adomaitiene, pensininko diegnas čia leidžiantį kun. L. Musaitį, žurnalista Alfonso Narką, dar vis besisielojantį lietuviškais reikalais, ypač išleidimo antrojo tomo „JAV lietuvių“. Po ar tik ne 25-rių metų pažintį atnaujinau su garsioju Lietuvos rinktinės futbolininku Vladu (Juja) Adomavičiumi, kurį Filadelfijoje sutikau.



Grupė Palm Beach, FL, LB apylinkės narių, susitikusių su naujuoju LB Krašto valdybos pirm. Algimantu Gečiu. Iš kairės sėdi: Roma Mildaziene, Terese Gečienė, Algimantas Gečys, Alicija Solienė, Vincas Salčiūnas, Ringailė Zotoviene; stovi: Pranas Baltakis, dr. Vladas Vaitkus, Ona Salčiūnienė, Ona Vaitkienė, Irena Manomaitienė, dr. Henrikas Solys, Jonas Mildazys, Dalia Augūnienė, Jonas Garla, Jonas Staras. Algio Augūno nuotr.

kau lauko teniso turnyro metu, kuriame pirmą kartą sutvarkė a.a. Vyto Gerulaičio žvaigždė sporto pasaulyje.

Įdomi asmenybė yra Sv. Teresės parapijos klebonas prel. Francis Szczykutowicz. Tai iš Lenkijos atvykęs kunigas. Ilgus metus LB veiklai atidavęs Jurgio Savaitio pasakojimu, šis kunigas yra labai palankus lietuviams, puoselėja parapijoje lietuvių tradicijas, yra išmokęs Mišias aukoti lietuvių kalba. Per visą mūsų susirinkimą jis išsėdėjo salėje, tik iš dalies suprasdamas, kas vyksta. Pasveikinau jį su pakelimu į prelatus ir padėkojau už lietuviams teikiamą globą.

Daytona Beach

Lapkričio 10 d., po iš Sunny Hills trukusios septynių valandų kelionės, pasiekiau Atlanto pakraštį esantį Daytona Beach lietuvių telkinį. Čia ilgus metus veikia Daytonos lietuvių klubas, vadovaujamas visuomenininko bei žurnalisto Jono Daugeles, ir LB-nės apylinkė (įkurta žymiai vėliau) dr. Vytauto Majauskio ir žurnalisto Jurgio Janušaičio rūpesčiu. Pradžioje tarp klubo ir apylinkės būta trinties. Laikas tačiau užgėdė žaizdas ir šiuo metu vyrauja darna. Savo tarpe klubas ir LB apylinkė dalinasi sukaikių paminėjimu ir darbais, vieni kitus remia. Tai dziugina!

Pasitarimui buvo susirinkta svetinguose LB apylinkės pirmininko Stasio Ušacko ir žmonos Dorothy namuose. Šiuo metu LB apylinkių valdyboje darbuojasi Donatas Stukas — sekr., Danutė Klinskienė — sekr., ir Danutė Kurauskienė — vicepirm. socialiniais reikalais. Pasitarime taip pat dalyvavo buvusios LB apylinkės pirm. dr. Birutė Preikšaitienė, Birutė Kožienė (šiuo metu LB tarybos narė), buvusi LB tarybos narė Regina Snarskienė, Lietuvių klube ir LB sekmingai besireiškias Narcizas Kreivenas. Didesnių

rūpesčių telkinys neturi. Kas antrą mėnesio sekmadienį būriamasi lietuviams skirtose Mišiose Prince of Peace parapijoje. Pirmąjį mėnesio trečiadienį LB apylinkės pietūs Stasy restorane. Veikia BALFO skyrius vadovaujamas Onos Karašienės ir Onos Darzinskienės. „Saulutės“ skyrius, vadovaujamas B. Kožienės, telkia parapijos lietuvių vaikams. Muz. Ant. Skridulis vadovauja šauniam chorui vardu „Sietynas“. LB apylinkės valdyba ruošėsi už kelių dienų įvyksiančiam 15-ies Lietuvos aktoriaus Petro Venslovo rečitalui. Aktoriaus čia užsukama, tarpininkaujant JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marijai Remienė.

Lankydami Daytona Beach, porą valandų praleidau su artimais tėvų, o vėliau ir mano šeimos, bičiuliais. Vėliau ir Jurgio Janušaičiaus. Su vaizgantiška meile žvelgęs į trisdešimties lietuvių dirvoje, žurnalistas Janušaitis šiandieną yra amžius negalių stiprokai varginamas. Jo protas, tačiau šviesus, atmintis puiki, stebi jį išėjimo veikla ir tikisi, prie ne savo noru padėtos, žurnalisto plunksnos dar sugrįžti.

Palm Beach

Kelionės po Floridą metu Palm Beach teko lankytis dviem atvejais. Mat nenorėjau tenkintis vien atsilankymu ir LB apylinkės 25-rių metų sukaikties minėjimą, kur ribotos galimybės su bendruomenininkais atvirai išsikalbėti, rūpestiai išsilaikinti. Tad pakelėsi į Daytona Beach, pavaziavęs kiek mažiau kaip 200 mylių, atsiradau svetinguose dr. Henrico ir Alicijos Solių namuose, kur LB apylinkės valdybos pirm. Vincas Salčiūnas pokalbiui sukvietė per 20 apylinkės lietuvių.

Pokalbiu pradėdamas, V. Salčiūnas apibūdino Palm Beach telkinio „ypatybes“, aptarė silpnėjantį veiklos pajėgumą, problemas, su kuriomis valdyba susiduria, svarbesnius telkinio reikius. Apžvelgęs tolimesnės veiklos perspektyvas, jis pagedavo, kad Krašto valdyba rastų priemonių mažoms, senėjantioms apylinkėms toliau veikti bei išsilaikyti. Kilo gyvos diskusijos ir klausimų — atsakymų vartinė.

Lietuviškai veiklai Palm Beach vietovėje truko neturėjimas savos parapijos ir palatų renginiam bei minėjimams. Čia gyvenama kun. Antano Čepanio, tačiau pasikeitus klebonams amerikiečių parapijoje, neleidžiama naudoti parapijos koplyčią lietuviškomis Mišioms. Pasak klebono, jei leis lietuviams savas Mišias turėti, užsimanys ir meksikiečiai. Lietuviškiems suėjimams naudojamos savaitės dienos Piccadilly restorano patalpose. Gaila, kad tai nuo atsilankymo ir susibūrimus bei minėjimus at-

traukia tebedirbančiuosius. Be pirm. V. Salčiūno, LB apylinkės valdyboje darbuojasi Pranas Baltakis, Jonas Garla, Ona Salčiūnienė ir Vyt. Kulpa.

Palm Beach telkinys, tačiau dar tebėra stiprus. Veikia Lietuvos Vyčių kuopa, kuriai vadovauja muz. Liudas Stukas. Esama ir savo „Dainos“ choro, vadovaujamo muz. J. Samoškos. Karitatyvine veikla rūpinasi BALFO ir Lietuvos Dukterų atstovybės.

Savaitę po pirmojo apsilankymo, lapkričio 19 dieną, teko lankyti Sunny Hills, kur gražioje viešbučio salėje vyko LB 25-ojo apylinkės jubiliejaus ir „Floridos Paatlankio Lietuvių biuletenio“ 15-tos sukaikties minėjimai. Tai visais atžvilgiais būta išskilmingo renginio, kurio aprašymas šio straipsnio rėmuose būtų nepažįstas. Išskirtinai būtina paminėti biuletenio redaktoriaus V. Salčiūno atliekamą svarbų darbą, apie Floridos lietuvių veiklą informuojant valstijoje gyvenančius tautiečius. Minėjime dalyvavusi JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė įteikė pažymą buvusios Palm Beach LB apylinkės vadovams Algiiu Augūnui, Jonui Garlai, Irenai Manomaitienei, Mariui Sodoniui, Jonui Jakubauskiui, V. Salčiūnui ir telkiniui daug nusipelnusiems kun. Vyt. Pikturui. Savo ruožtu, Floridos LB apygardos pirm. Algirdas Duda pažymas įteikė dr. Vyt. Majauskui, dr. Jonui Salnui ir Alicijai Solienei. Minėjime dalyvavo svečiai, atvykę iš toliau: Aukšinio kranto LB apylinkės pirm. Jonas Paškus, Floridos apygardos valdybos narės Genovaitė Treinienė ir Loretą Kynienę, o taip pat ir Lietuvos Respublikos garbės konsulas Palm Beach apygardoje Stanley Balzekas.

Lydimi dail. Rimos Zotovičienės, su M. Remiene apsilankėme jos akvarelės kūrinių parodoje vykusioje Juno Beach miesto rotušėje.

Miami

Miami LB apylinkė, Petro Griškio rūpesčiu, buvo įkurta apie 1980-sius metus, tačiau platesnės veiklos išvystyti nepavyko. Čia pagrindinį vaidmenį vaidino, ilgus metus veikęs, Lietuvių klubas, ypač gausiai ir savo gretas telkęs senuosius lietuvius ateivius. Šalia Miami gyvenę bendruomenininkai linko į Pompano Beach kaimynystėje veikiančią Aukšinio kranto LB apylinkę, kuriai šiuo laiku vadovauja Jonas Paškus. Tik Sajūdžio laikotarpiu, Miami LB apylinkė suklestėjo, vadovaujant Vytautui Dubauskiui. Jam išsikėlus, 1994 metais Miami LB apylinkė nustojo veikti.

Prieš metus laiko Miami Lietuvių klubas likvidavosi, turėtas pastatas buvo parduotas, o klubo turtas perduotas Lietuvių fondo dispozicijai.

SKELBIMAI

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 1000 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdėjame lietuviškus (gutters) ir lietuviškus stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada and Australia are accepting applicants for **Permanent Residence!**
For free information call: **1-773-282-9500.**
GTS concentrating in immigration
www.immigration-service.com

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 586-5959
HOME (708) 425-7160
MOBILE (773) 590-0295

RIMAS LSTANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkaime ir parduodame namus
- Pensiškai nuolaida

Vyrų ir moterų kirpėja.
15 metų patyrimas. Greitas, malonus pataravimas.
Skambinti Vanda, tel. 708-422-6558.

STASY'S CONSTRUCTION

Stalčius darbai, rūšių, vonių ir virtuvės įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S.Benettis, tel. 630-241-1912.

Alternative Home Care looking for responsible come-and-go, live-in care givers and CNAs. Must be able to speak, read and write English. Must drive and be able to lift. References and „green card“ required. Tel. 708-784-1088.

Miami, tačiau lietuvių esama ir juos būtina vėl parkiepti organizuotai veiklon. Miami svečiuojantis, mano universiteto bendraklasio inž. Vytauto Ramūno žmona Roma ir sūnus Vitas (Linus) Ramūnas yra sutikę imtis pastangų Miami LB apylinkę atkurti. Krašto valdybai suteikus igaliotinių teisių, jie ir LB vietos tautiečių jungtis į kv. Tikimės, jog Vasario 16-sios minėjimas galės būti surengtas atkurtos Miami LB apylinkės.

St. Petersburg

St. Petersburgas — tai Floridos Čikaga. Čia daugiausia susispietę Floridos lietuvių, čia verda lietuviškas gyvenimas, plačiai aprašomas mūsų žiniasklaidoje. St. Petersburgas lankantis vyko JAV LB Kultūros tarybos Premijų šventė. Tarybos pirm. M. Remienė sudarė komisijas atrinkti laureatus, kurie buvo atžymėti dosnėmis Lietuvių fondo premijomis. Floridos LB apygardos valdyba, talkiant LB apylinkei, ir Angelei Karnienėi vadovaujant, Premijų šventės ruošos komitetui, atliko didelį darbą ir nusipelnė visų JAV lietuvių padėkos. Dariaus Polikajio vadovaujama „Dainavos“ ansamblio vyrų oktetas užbūrė klausytojus jaunatve ir muzikaliau. Premijų šventės metu buvo malonu pabendrauti su Lietuvos generaliniu garbės konsulu Algimantu Karnavičiumi ir PLB valdybos pirm. Vyt. Kamantu.

Lapkričio 17 d. svetinguose Floridos LB apygardos pirm. Algirdo Dudos ir jo žmonos namuose turėjau progą bendruomeninei veiklai aptarti su Floridos LB apygardos ir St. Petersburgo LB apylinkės pareigūnais: Genovaitė Treinienė (jos esama ir Lietuvių fondo St. Petersburgo igaliotinės), Loretą Kynienę (ateinančių metų pradžioje perimančią vadovavimą Lietuvių klubui), Vidą Meiluvienę, vadovaujančią St. Petersburgo LB apylinkės valdybai. Malonu buvo patirti apie glaudų LB bendradarbiavimą su St. Petersburgo Lietuvių klubu, graži atsiliepiant išgirstant apie klubo vadovo Albino Karniaus sugebėjimą derinti visų nuomones ir pritarukti klubui narių.

St. Petersburgo LB apylinkėje veikia vienintelė Floridoje lietuvištinė mokykla. Vėdė — Vida Meiluvienė. LB apy-

linke gražiai rūpinasi socialine senstančių tautiečių globa, daug širdies įdedant V. Meiluvienė. Rūpinamasi ir pagalba Lietuvai. Veikia „Lietuvos Vaikų viltis“ skyrius, gydomi iš Lietuvos atvykę vaikai, teikiama įvairi parama, LB darbuotojams artimai bendradarbiaujant su „S.O.S. Lithuania“ šalpos grupės Miami mieste iniciatorė Ariana Kumpienė. Maloniai nuteikė pateikta žinia, apie įsisteigusius skautus ir susiorganizuotą skautų „Židinį“.

Kelionės patirtis

Apkeliauti galėjus nemažai LB vienetų, susidariau nuomone, kad Floridos lietuvių telkiniai pulsuoja gyvybe ir meile Lietuvai. Iš šiaurinių valstijų į Floridą lietuvių migracija yra sulėtėjusi. Esama čia nemažas skaičius naujai atvykusiųjų iš Lietuvos. Kai kurie jungiasi į bendruomeninę veiklą, tačiau, susibūrimams vykstant savaitės metu, galimybės dirbantiesiems veikloje dalyvauti yra mažos. Šioje srityje būtina ieškoti kompromisų, vieniems derintis prie kitų. Tik naujai į Floridą atvykusiems jungiantis į organizuotą veiklą, galima tikėtis ilgesnio mūsų telkinių išlikimo. Padėtis tačiau jokiu būdu nelaikytina kritiška. Esamieji telkiniai dar ilgai galės gyvuoti ir be naujai atvykusiųjų įsijungimo, jei kiekvienas tautietis telkinyje jaus pareigą kas kelerius metus skirti savo indelį visuomeninei, kultūrinei, ar socialinei veiklai. Problemos esama, kai ilgametiai vadovai negali susilaikyti sau reikiamo pakaito. Pensininko gyvenimas, kurį kas turtingesnis, kai neįsistatoma savam ratelyje, kai bendraujama, aukojamasi bendram labui ir aukojama.

*** Trečiaja užsienio reikalų viceministre paskirta Dalia Grybauskaitė, pastaruoju metu dirbusi Finansų ministerijoje. D. Grybauskaitė bus atsakinga už ekonominius santykius. 44 metų D. Grybauskaitė tarnauja URM pradedo 1993 metais, nuo 1999 m. vienerius dirbo finansų viceministre. UR ministerijai pradėjus vadovauti Antanui Valionui, jau paskirti trys nauji viceministrai — Oskaras Jusys, Giedrius Čekuolis ir D. Grybauskaitė. (ELTA)**



Daytona LB apylinkės valdyba ir buvusios pirmininkės pasitarime su neseniai išrinktu JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantu Gečiu. Sėdi iš kairės: Danutė Kurauskienė, Dorothy Ušackienė; stovi: Stasys Ušackas, dr. Birutė Preikšaitienė, Regina Snarskienė, Algimantas Gečys, Birutė Kožienė. Teresės Gečienės nuotrauka.

LAIVO „RYTAS“ SAVININKAI RAGINAMI PASISKUBINTI

Lietuvos diplomatai parago Afrikoje ištigusių laivo „Rytas“ savininkus kuo skubiau sutvarkyti teisinius formalumus, kad laivo likimą galima būtų spręsti ne kraštutinėmis diplomatinėmis, o ukinių ginčų priemonėmis.

Trečiadienį grupė URM Konsulinio departamento pareigūnų susitiko su laivo „Rytas“ savininkų igaliotuoju atstovu, laivo operatorės „Baltic Atlant Shipping“ direktoriumi Aleksandru Lobaciovu.

Kaip po susitikimo sakė A. Lobaciovus, laivo savininkai ir jo išlaisvinimo siekiantys diplomatai „negali dirbti atskirai, būtina suvienyti ir nuolat koreguoti pozicijas“.

„Rytas“ jau beveik mėnesį yra sulaukęs Pusiaujo Gvinėjos.

A. Lobaciovus sakė vertinas Lietuvos URM veiksmus dėl „Ryto“ išlaisvinimo ir „vargu ar kas žino kitų kelių“, kaip išlaisvinti laivą.

Pasak Konsulinio departamento direktoriaus Arturo Žurausko, laivo istorijoje pasiektą stadiją, kai „reikia pabandyti iš politinio lygmens pereiti į teisinį“. „Taciau mes neatsisakome galimybių imtis kraštutinių būdų, pavyzdžiui, oficialaus URM delegacijos „desanto“ į Pusiaujo Gvinėją“, sakė A. Žurauskas.

Kaip žinoma, pagalbos dėl „Ryto“ išlaisvinimo Lietuva kreipėsi į Rusiją, Prancūziją, Ispaniją, JAV, Jungtines Tautas ir Tarptautinę frankofonijos organizaciją.

Lapkričio pabaigoje Pusiaujo Gvinėjos URM perdavė Lietuvai notą, kurioje atmeta kaltinimus tarptautinės teisės pažeidimais. Notoje informuojama, kad Pusiaujo Gvinėja kaltina laivą „Rytas“ nelegalia zvejyba ir skiria 500,000 JAV dolerių baudą. Pusiaujo Gvinėja prašo laivo savininkų per 30 dienų pateikti savo atsakymą.

Pagal 1982 metų Jungtinių Tautų Jūrų teisės konvenciją, „areštuoti laivai ir jų igulos turi būti paleidžiami iš karto, kai pateikiamas pakankamas užstatas ar kitokios garantijos“.

Konsulinio departamento direktoriaus pavaduotojo Gedimino Šiaudvyčio teigimu, diplomatai paprašė „Ryto“ savininkų kuo greičiau atsakyti Pusiaujo Gvinėjos valdžiai. Be

to, pasak G. Šiaudvyčio, laivo savininkai negali pateikti dokumentų, liudijančių apie derbą su Pusiaujo Gvinėja, pavyzdžiui, advokato paklausimų, atsakymų ir panašiai. „Dokumentų nebuvimas apunkina galimybę spręsti ginčą valstybių lygmenyje“, sakė G. Šiaudvytis.

Šią savaitę Seimo Užsienio reikalų komitetas uždaramė posėdyje taip pat iškėlė klausimą, ar pakankamų priemonių emėsi laivo savininkai.

Pasak G. Šiaudvyčio, tuo atveju, jeigu nepavyktų dėl laivo išlaisvinimo susitarti Hamburgo tribunole arba kitais ukinių ginčų sprendimo būdais, Lietuvos URM imsis papildomų diplomatinio priemonių.

Diplomatų teigimu, kol kas neplanuojama konkreti diplomatinės delegacijos kelionė į Pusiaujo Gvinėją data, tačiau šiam vizitui ruošiamasi, derinamos kelionės aplinkybės.



Pusiaujo Gvinėjos ambasados atstovas aiškina, kad Lietuvos laivas pažeidė P.G. teritoriją ir zvejojo jos vandenynse. Pasak jo, tai daro ir kitų buvusių sovietų okupuotų valstybių laivai.

„Rytas“ buvo kariškių sulaukęs lapkričio 10 d. prie Pusiaujo Gvinėjos Bioko salos ir nukreiptas į salos Malabo uostą, kur tebėra iki šiol. Pusiaujo Gvinėjos pareigūnai iš pradžių skyrė „Rytui“ 1.3 mln. JAV dolerių baudą, kurią vėliau sumažino iki 500,000 dolerių. Laivui pateikti kaltinimai nelegalia zvejyba. Laivo savininkai kaltinimus neigia. „Rytas“ yra laivas šaldytuvais, skirtas gabenti šaldytus krovinius ir nepritaikytas zvejybai.

(BNS)



Demonstracija prie Pusiaujo Gvinėjos ambasados prieš Lietuvos laivo „Rytas“ areštą. R. Kasparo nuotr.

MALDOS UŽ MIRUSIUS RAŠYTOJUS

Jau prieš kokius septynerius metus Lietuvos Rašytojų sąjungoje. Rašytojų klube prigijo kilni tradicija, kuri puoselėja monsijoras Kazimieras Vasiliauskas, — kasmet Velinių dieną Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčioje aukoti Mišias už tais metais mirusius lietuvių rašytojus.

Ir šių metų Velinių vakarą į senąją Šv. Mikalojaus bažnyčią susirinko rašytojai, literatūros mylėtojai. Šv. Mišias už šiemet mirusius rašytojus aukojė monsijoras K. Vasiliauskas, pakvietė pasimelsti už jų sielas.

Monsijoras paminėjo šiemet mirusį jauną kaunietį

poetą Gintarą Gutsauską, iš išeivijos grįžusį ir paskutinius gyvenimo metus Vilniuje praleidusį Liudą Dovydeną, prozininką Vladą Dautartą, literaturologą Juozą Laurušą, vertėją Laimą Rapšytę, talentingą poetą Algirdą Verbą. Mons. K. Vasiliauskas priminė, kad šiemet po ilgų klajonių tėviškęs žemėn atgulė žymus mūsų dainius Aistis. Buvo taip pat prisiminta, savo gimtinėje amžinan poilsin grįžusi, egzodo rašytoja Petronėlė Orintaitė, literatūros kritikas Albertas Zalatorius.

Mons. K. Vasiliauskas rašytojus pavadino mūsų šviesuoliais, kuriems Dievas davė

jautrią širdį, talento dovaną.

Rašytoja Vanda Juknaite, prisimindama mus palikusį A. Zalatorių, pažymėjo, kad jis, kaip retas kitas, turėjo tvirtą savo žmogiškosios vertės jausmą, nesileido būti pastumdeliu nei sovietiniais laikais, nei dabar. Jis suprato savo gimtosios šalies kultūros vertę.

Po šv. Mišių savo poeziją bažnyčioje skaitė iš JAV atvykusi poetė Vitalija Bogutaitė, Henrikas Čigriejus, Justinas Marcinkevičius.

Gedulingas giesmės jautriai giedojo Vilniaus kamerinis choras „Aidija“, vadovaujamas Romualdo Gražinio.

Algimantas A. Naujokaitis



Po Mišių Šv. Mikalojaus bažnyčioje (iš kairės): Rašytojų sąjungos pirm. V. Sventickas, poetė V. Bogutaitė, mons. K. Vasiliauskas, V. Juknaite, H. Čigriejus, J. Marcinkevičius. Algimanto Žižūno nuotrauka.

IR ANT JOS KAPO BLINDELĖ IŠAUGS

Po ilgos ir sunkios ligos š.m. lapkričio 5 d. mirė įžymi lietuvių literatūros istorikė, habilit. dr. Regina Mikšytė. Gimusi 1923 m. rugpjūčio 23 d. inteligentų šeimoje, mokėsi Rokiškio gimnazijoje, kur, kaip gabi literatė, buvo pastebėta ir išskirta mokytojo Juozo Tarvydo. 1942 m. rudenį pradėjo lituanistikos studijas Vilniaus universitete — klaušė M. Biržiškos, V. Mykoliaičio, V. Maciūno, A. Salio. M. Mikšytės paskaitų. Mokytojo Rokiškio gimnazijoje. Nuo 1949 m. dirbo Lietuvių literatūros institute, principingai apsisprendusi tyrinėti lietuvių tautinio sąjūdžio literatūrą. Ilgus metus dirbdama archyvuose, rinkdama lituanistinę medžiagą iš lenkiškos, rusiškos, vokiškos periodikos, Regina Mikšytė tapo viena pačių ryškiausių XIX a. lietuvių literatūros tyrinėtojų. Parašė studiją apie lietuvių sielą eilėdarą (1969), monografiją apie Silvestrą Valiūną (1978), studijinius straipsnius apie Lauryną Ivinskį, Karoliną Pranaiškaitę, Klemensą Kairį, Eduardą Daukšą. Didysis jos gyvenimo darbas, ku-

riam atsiduota kaip svarbiausiam pašaukimui, — Antano Baranausko gyvenimo ir kūrybos tyrinėjimai bei publikacijos. Išleido knygas *Antano Baranausko kūryba* (1964), *Antanas Baranauskas* (1993), parengė A. Baranauskui skirtą *Literatūros ir kalbos XIX amžiaus* (1970) ir visų Raštų poezijos tomą (1995). Emocingai pakylėtas ir sudvasintas pasakojimas, prisodrintas epochos istorinių realiųjų, regioninės liaudies kultūros atspindžių, subtilių teksto interpretacijų, atskleidė dramatišką poeto asmenybę ir talento didybę, kai „prabyla nuščiuvusi žmogaus širdis“. Regina Mikšytė, aistringa istorinės tiesos, žmogaus ir meno grožio ieškotoja, sukūrė ryškiausių literatūrinių paminklų *Anykščių šilelio* autoriumi ir padėjo pagrindus akademiniam jo *Raštų* leidimui.

Išvaikščiojusi daugelio XIX a. poetų — sukilėlių, tremtinių keliais, Regina Mikšytė atsigulė Rokiškio kapinėse, greta savo tėvų.

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas

RELIGINĖS MUZIKOS IR MENO FESTIVALIS

Lapkričio 15-18 d. Panevėžyje vyko jau trečiasis tarptautinis religinės muzikos ir meno festivalis, skirtas religinės muzikos, poezijos ir chorų globėjai šv. Cecilijai. Šio festivalio sumanytojai ir rengėjai — Panevėžio konservatorijos destytojai, globėjas — Panevėžio vyskupas J. Preikšas. Keturias dienas konservatorijoje, miesto mokyklose ir bažnyčiose koncertavo jaunieji atlikėjai. Festivalyje dalyvavo 22 jaunimo chorai iš Panevėžio vyskupijos, Marijampolės ir Vilniaus, choras *Canemus* iš Vengrijos. Festivalis baigėsi lapkričio 18 d. vakare Kristaus Karaliaus katedroje šv. Mišiomis, kurias koncertavo vysk. J. Preikšas ir katedros klebonas mons. J. Antanavičius. Giedojo visi festivalio dalyviai.

• Kaunas. Lapkričio 5 d. pal. J. Matulio namuose vyko šios parapijos Kolpingo šeimos susitikimas. Susitikimo metu kalbėta apie pusanturų metų gyvuojančio Dvasinės socialinės paramos centro veiklą.

A. † A.

VIKTORIJA SABALIAUSKAITĖ ORENTIENĖ

Mirė 2000 m. gruodžio 9 d. 11:09 v.v., sulaukusi 91 metų. Gyveno Sugar Groze, IL, anksčiau Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Gimė Lietuvoje, Jurbarko.

Nuliūdę liko: sūnus Radutis, marta Julie, anūkai — Linas su žmona Sonja, R. Paulius su žmona Andrea, proanūkai Kyle, Erin, Megan ir Eric.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, gruodžio 14 d. nuo 2 iki 8 v.v. Healy Chapel laidojimo namuose, 370 Division Drive, Sugar Groze, IL. Laidotuvės penktadienį, gruodžio 15 d. iš laidojimo namų 10:15 val. ryto velionė bus atlydėta į Holy Angels parapijos bažnyčią, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Healy Chapel. Tel. 630-466-1330.

A. † A.

Sesuo ELLA KASPER, SSC (Sesuo Simplicia)

Mūsų mylima seselė mirė 2000 m. gruodžio 12 d. šv. Kazimiero seselių motiniškame name, Chicago, IL, sulaukusi 87 metų.

Į vienuolyną įstojo iš šv. Jurgio parapijos, Norwood, Massachusetts. Vienuolyno įžaduose išgyveno 65 metus.

Nuliūdę liko šv. Kazimiero seserys, artimieji, giminės ir pažįstami.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, gruodžio 14 d. nuo 1 v.p.p. iki 7 v.v. šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL. Mišparai už mirusius ketvirtadienį, gruodžio 14 d. 7 v.v. Laidotuvių šv. Mišios penktadienį, gruodžio 15 d. 9:30 v.r. šv. Kazimiero seserų vienuolyno koplyčioje. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Prašome dalyvauti laidotuvėse Mišiose ir pasimelsti už seselės sielą.

Nuliūdę šv. Kazimiero seserys ir šeima.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus.
Tel. 800-994-7600.

A. † A.

MARIA GINDVILAITĖ

Mirė 2000 m. lapkričio 27 d., sulaukusi 89 metų.

Gyveno Ann Arbor, MI, paskutiniu metu Matulio senelių namuose, Putname.

Nuliūdę liko išnyti vaikai: dukterė Rasa Kazlienė su vyru Juozu, sūnus Šarūnas Landys su žmona Milda; anūkai Mėta ir Nerius Landžiai; marta Irena Lišauskienė; sesuo Stasė, gyvenanti Lietuvoje.

Velionė buvo motina a.a. Donato Lišausko.

Po gedulingų šv. Mišių, a.a. Marios pelenai buvo palaidoti Nekalto Prasidėjimo vienuolyno kapinėse, Putname.

Nuliūdę artimieji.

KETVERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

MILDA POVILAITIENĖ

Mirė 1996 m. gruodžio 16 d.

Pagerbiant a.a. Mildos atminimą, šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, gruodžio 16 d. 8 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulio mišijos bažnyčioje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.

Tu buvai mūsų šeimos širdis, šviesa ir pagoda. Mes tavęs nepamirštame, mums be tavęs liūdna.

Šeima

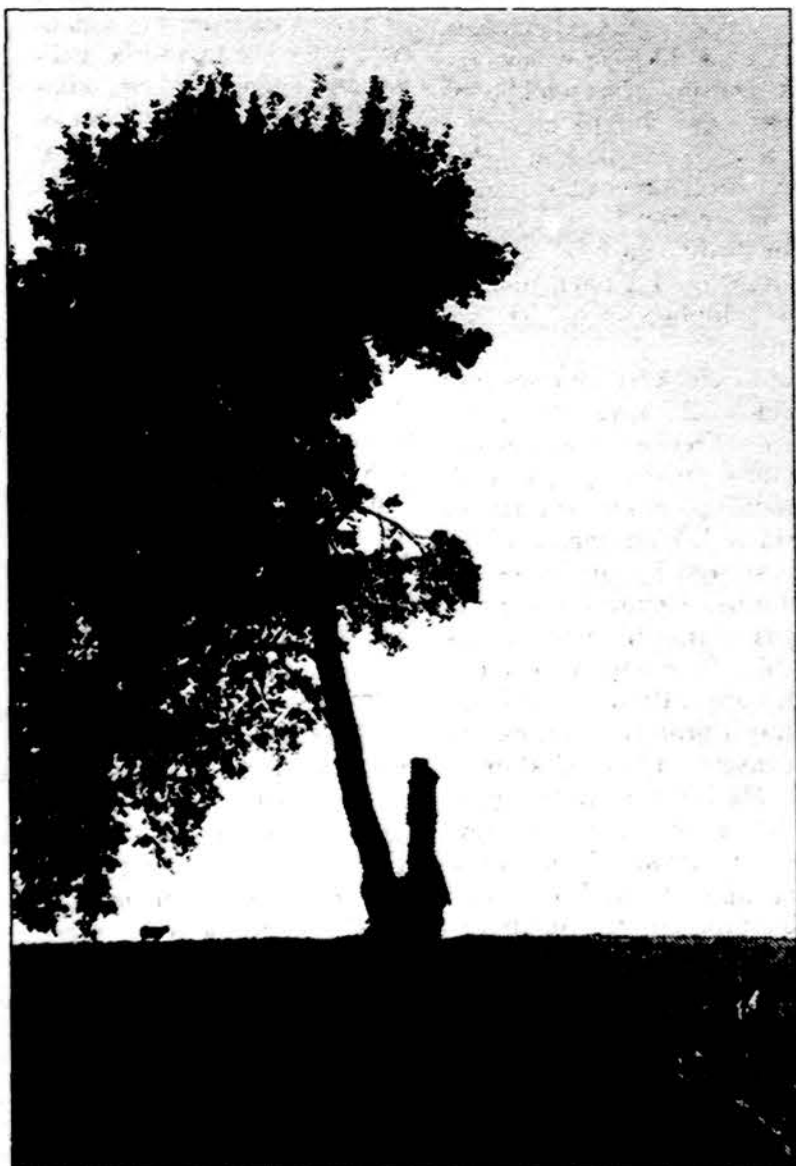
Mylimai Mamytei

A. † A.

ZITAI SOKAITEI

taip anksti iškeliauvęs į Amžinybę, sūneli MINGUTI, Čikagos lituanistinės mokyklos mokinį, sūnų REGIMANTĄ, velionės tėvus, brolių, vyrą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojai, mokiniai ir tėveliai.



Jono Tamulio nuotrauka.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

A.†A. Vytautas Jonas Gintautas mirė šių metų gruodžio 11 d., Čikagoje. Jo liūdi: žmona Magdalena, dvi dukros, anūkės ir brolis Povilas su žmona. Platesnis mirties pranešimas bus vėliau.

Lietuvos Vyčių 112 kuopa rengia kalėdines vaišes ir susirinkimą antradienį, gruodžio 19 d., 7 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, Marquette Parke. Bus ir programa, kuriai vadovaus muz. Faustas Strolia. Norintieji dalyvauti, užsisakykite vietas (iki gruodžio 15 d.) tel. Adelė Pocienė 708-636-6837 arba Estelle Rogers 708-425-6003.

Nepamirškite, kad jau nuo gruodžio 1 d. Čikagoje įsigaliojo kasmetinis draudimas automobilius statyti prie didesnių gatvių, kuriose yra užrašai „Snow Route“. Pastaityti automobiliai yra nuvelkami, jų savininkams reikia užmokėti ne tik baudas, bet ir už nuvilkimą. Draudimas galioja iki 2001 m. balandžio 1 d.

Leonas Daukus, buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas, patikėjo Lietuvų tyrimo ir studijų centrui ilgai išsaugotą Lietuvos topografinių žemėlapių pluoštą. Rinkinyje yra nepriklausomoje Lietuvoje, caro Rusijoje, Sovietų Sąjungoje ir nacių Vokietijoje išleistų žemėlapių. Taip pat Lietuvų tyrimo ir studijų centras buvo praturtintas Jono, Stasės Kelečių ir Izabelės Stoncienės knygomis, žurnalais, parodų katalogais, koncertų programomis ir rankraščiais.

PRASIDĖJO ŽIEMA

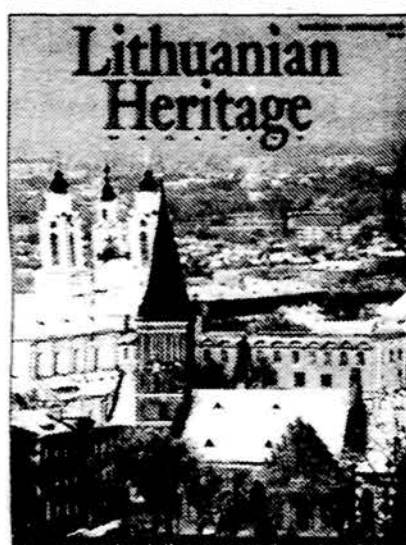
Prasidėjusi sekmdienio naktį, sniego pūga siautė visą pirmadienį ir Čikagą su apylinkėmis užvertė bent 14 colių pusnėmis. Prie to dar prisidėjo labai stiprus vėjas, tad pusnynai kai kur siekė kelis metrus aukščio. Antradienį mieste valdiškosios mokyklos buvo uždarytos, o priemiesčiuose kai kur tegalėjo mokytis gimnazistai — mažiukai palikti namie. Nors didieji sniego plūgai ir sunkvežimiai, kupini druskos narsiai kovojo su sniegu, besistengdami, kad bent didžiosios gatvės būtų pravažiuojamos, ne visur jiems pavyko nugalėti žiemą. Tačiau pūga — laikinai — pasibaigė, dabar žmonėms belieka atsikasti iš pusnynų ir iškęsti šaltį, nes temperatūra žada kristi gerokai žemiau nulio. Tai gan blogos naujienos, ypač pensininkams ir nepasiturintiems, kadangi šimet gamtinių dujų kainos pakilo iki 60 ir daugiau proc.

JAV LB Socialinių reikalų tarybos lešų telkimo vakaus metu buvo praversti laimėjimai. Laimingi bilietai buvo ištraukti ir paskelbti „Labdaros vakaro“ metu, gruodžio 9 d. „Seklycioje“. 1 — premija 500 dol. laimėjo Rimas Lukas, Evergreen Park, IL; 2 premija — 200 dol. laimėjo J. Jankūnas, Cicero, IL, 3, 4 ir 5 premija — po 100 dol. laimėjo Joana Krutulienė, Oak Lawn, IL, V. Žebertavičius, Sunny Hills, FL, ir Juozas Ardys, Fairview, PA. Joana Krutulienė laimėta šimtinę paaukojo Lietuvos Dukterims.

Antanina Liorentaitė, gyvenanti Čikagoje, padovanojo St. Dziugo fondui per daugelį metų sukauptą didelę knygų bei žurnalų biblioteką, kuri bus pasiūsta į Lietuvą. Biblioteką sudarė prieš Pirmąjį pas. karą išleisti leidiniai, taip pat vėliau Lietuvoje ir iševijoje. Malonu paminėti, kad Liorentaitė buvo Lietuvos nepriklausomybės laikų pirmoji moteris lakūnė, o taip pat pirmoji, iššokusi su parašytu iš lėktuvo. A. Liorentaitė, nepaisant amžiaus metų, laikosi gerai, visą laiką dirbo ir domėjosi lietuviška visuomenine veikla, kultūra ir ją rėmė.

Atsiųsta

paminėti



„Lithuanian Heritage“, 2000 m. lapkričio-gruodžio nr. Leidejas ir redaktorius Val. Ramonis, meno priežiūra — Victoria A. Jamontas, administruoja Aldona Remeika. Adresas: Baltech Publishing, P.O. Box 225, Lemont, IL 60439-0225. Prenumerata JAV metams 29.95 dol.

Tai vienas geriausių žurnalų, leidžiamų lietuviškomis temomis anglų kalba, turint mintyje ir Lietuvoje leidžiamus. Medžiaga visuomet įdomi, viršeliai spalvoti, daug iliustracijų, temos įvairios — ir istorinės, ir šiuolaikinės; ir politikos, ir sporto, ir muzikos, ir šiaip įdomybių.

PRIMINIMAS MARQUETTE PARKO NAMŲ SAVININKAMS

Marquette Parko Namų savininkų organizacija, įsteigta 1937 metais, tebeveikia ir dabar. Steigiant šią organizaciją, turėtas kitas tikslas: suburti tautiečius į vieną grupę, kad būtų galima iš valdžios reikalauti didesnių pagerinimų. Tuo laiku buvo kitos gyvenimo sąlygos, nes daugiausia šioje apylinkėje gyveno veik vieni lietuviai. Dabar yra viskas pasikeitę: gyventojai yra įvairių tautybių su skirtingu išsilavinimu ir skirtinga kultūra. Turint tą galvoje, ši organizacija yra dar labiau reikalinga.

Daugumas mano, kad valdyba gali atlikti visus, su organizacija susijusius, reikalus, bet taip nėra. Reikia suprasti, kad valdyboje yra ne jaunuoliai, o brandaus amžiaus su laukę asmenys, kurie, kaip ir dauguma mūsų, sėdėtų namuose, žiūrėtų televiziją, skaitytų laikraštį ir taip gražiai leistų savo užsipelnytą poilsį. Bet ne visi taip gali. Yra žmonių, kuriems rūpi gyvenamoji aplinka, todėl jie mielai įeina į valdybą ir dirba dėl visų gerovės be jokio užmokesčio. Todėl valdyba visuomet prašo organizacijos narius pagalbos. Norėčiau visiems nariams priminti: prieš kokius du mėnesius narių susirinkime valdyba pasiūlė surengti tradicines kūcias. Visi nariai, dalyvavę susirinkime, tam pritarė ir sutiko gausiai dalyvauti. Tada valdyba pradėjo ruoštis. Deja, jau kūcios čia pat, bet nėra tiek daug užsiregistravusių. Skubiai skambinkite šiais tel.: 773-434-3713 arba 773-471-2239. Kūcios yra šeimos šventė. Taigi savo dalyvavimu padarykime, kad Namų savininkų organizacijos šeimos šventė — kūcios — būtų gražios ir prasmingos. Tad neužmirškite gruodžio 15 d., penktadienį, 5 val. vakare, parapijos salėje. **Ant. Repšienė**

Moksleiviai ateitininkai registruokitės Žiemos kursams š.m. gruodžio 26-30 d. vyksiantiems Dainavos stovyklavietėje. Ideologinius kursus organizuoja Birutė Bublėnė ir dr. Vėjas Liulevičius. Registruokitės elektroniniu paštu pas Š. Amerikos Moksleivių Ateitininkų centro valdybos pirmininkę dr. Onilę Šeštokiene: plunksna@aol.com. Yra jau daug užsiregistravusių. Vietos ribotos, todėl nedelsdami registruokitės.

ALTo Čikagos skyrius prieškalėdines vaišes ruošia gruodžio 16 d., šeštadienį, 2 valandą po pietų, Balzleko Liet. kultūros muziejaus patalpose. Visi ALTo skyriaus valdybos ir tarybos nariai taip pat centro valdybos ir tarybos nariai maloniai kviečiami dalyvauti.

Skelbimai

**Advokatas
Jonas Gibaitis**
Civilinės ir
kriminalinės bylos

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
E-mail: Gibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

**ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

**ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandų pagal susitarimą



„Žiburelio“ aukletinis Antanas Riškus žaidžia su vėliavėmis.



Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

MINTYS ADVENTUI

Astronomijos srityje neužmirštamą vardą yra palikęs Herschelis (1738-1822). Žinomas yra jo posakis:

— Juo labiau plečiasi mokslo laukas, tuo ryškesni pasidaro amžinos sutvėrusios pasaulį išminties buvimo įrodymai, — tuo tie įrodymai gausesni ir neatmetamesni.

Mokslininkas **Amperas** savo tikėjimą gražiai paryškino dienoraščio įrašė. Mirus žmogui, jis rašė:

— Mano Dieve, dėkoju Tau, kad mane sutvėrei, atpirkai ir savąją šviesą apšvietei, leidamas man gimti katalikų Bažnyčioje. Dėkoju tau už tai, kad mane atšaukai po mano suklydimų; dėkoju, kad juos man atleidai. Aš jaučiu, kad tu, Viešpatie, nori, jog aš gyvenčiau ne kam kitam, tik tau, kad mano visi gyvenimo momentai būtų tau pašvesti... O, Viešpatie, leisk man susivienyti danguje su ta, kurią man buvai leidęs mylėti žemėje.

Prel. dr. J. Prunskis



Labai norint galima savo darbais papuošti eglutę...

Piešė dail. J. Paukštienė

Mano mieste yra nemažai namų. Per miestą eina kelias. Yra bažnyčia ir medžių. Pro miestą važiuoja traukinys.

Austė Rimkutė

Visi Baltimorės Karaliaus Mindaugo lit. m-las mokiniai („Mūsų metai“).

SUŽEISTAS PONAITIS

(Lietuvių liaudies mitologinė pasaka)

Bernas arė lauką ir atsisėdo pavalgyti pietų. Bevalgydamas pamatė, kad per lauką slenka toks žemės sukūrys. Jis galvoja: „Kad neužėitų ant manęs — apneš žemėmis“. Kaip tik tiesiai ant jo! Įpykęs jis paėmė peilį ir metė į tą sukūrį. Kai nuėjo sukūrys, eina išskoti — nebėra peilio.

Žiemą nuvažiuo į Rygą su javais. Pardavė javus, jau ruošiasi eiti apsipirkti, prieina toks ponaitis vokietukas, išima peilį ir sako:

— Ar tavo tas peilis?

Bernas sako:

— Mano.

— Na tai, — sako, — žinai ką: daugiau taip nesimėtyk, kai aš važiuosiu! Va matai, peilis tavo, o jis man tiesiai palei ausį įsmigo.

DIEVULIS PADĖJO

(Kalėdinė pasaka) (Tešinos)

Jis priėjo mažą, šiaudiniu stogu trobelę. Pasistiebęs prie lango, pažvelgė vidun ir pamatė: kambaryje ant stalo degė žibalinė lempa. Lovoje, prie sienos, gulėjo užsimerkusi liesa moteriškė. Šalia jos sėdėjo du nusiminę vaikai.

— Jau matau, jog aš čia būsiu tikrai reikalingas, — pagalvojo angelas. Po to tyliai pravėrė duris ir įėjo į gryčią.

Vaikai patylomis tarp savęs kalbėjosi ašarotomis akimis:

— Jonuk, mums visko užtektų, kad tik mamytė pasveiktų, — pasigirdo mergytės žodžiai.

— Taip, Danute, tavo teisybė, — jai pritarrė berniukas ir nuo savęs pridėjo: — man dabar dvigubai liūdna dėl mamytės ligos ir dėl to, kad esu labai išdykavęs ir ne visada jos gero žodžio paklausęs. Bet reikia tik, kad mūsų motulė pasveiktų, ir aš tikrai pasitaisyčiau. Pavasarį išeičiau pas

ukininką ganyti gyvulių: uždirbčiau maisto ir šiek tiek pinigų.

— Šią naktį Kūčios, — prашnekė vėl mergytė. — Ar atsimeni, Joneli, kaip miela pas mus būdavo tą vakarą, kol dar ir tėtulį tebeturėjome. O jau jis kažin ar begyvas... išvežė jį nedori kareiviai... Kūčioms turėdavome plotkelių, slizikų. Kampe stovėdavo kartais ir puiki eglutė, o dabar... Nereikia mums eglutės, užtektų ir vieno dalyko, kad mamytė išgytų. Jau ištisos dvi savaitės suėjo, kai šitaip ji guli, net ne akių nepraverdama ir nepažvelgdama į mus...

Angelėliui labai graudu pasidare. Nematomas jis priėjo ir glostė nusvirusias vaikų galveles.

Danutė staiga nuo to sujudo, pažvelgė savo užverktomis akimis į brolių ir jam tarė:

Vanda Frankienė

(Bus daugiau)

GALVOSŪKIO NR. 16

ATSAKYMAI

Gėlių pavadinimai: 1. Buttercup — vėdrynas. 2. Tulips tulpės. 3. Sunflower — saulėžolė. 4. Poppy — aguona.

GALVOSŪKIO NR. 18

ATSAKYMAS

Banginio šilumą palaiko storas poodinis riebalų sluoksnis. Šilumos izoliacija tokia gera, kad net nugaišusiam (numirusiam) gyvūnui yrant, išsiskirianti šiluma gali ištirpinti ir apdeginti audinius.

GALVOSŪKIO NR. 19

ATSAKYMAS

Krūvelėse yra 16, 13 ir 39 riešutai.

GALVOSŪKIS NR. 39

Taškeliais pažymėtas vietas pakeiskite reikalingais žodžiais, kurių raidžių skaičius atitinka taškelių skaičių: „Mielas..... Seneli! Aš buvau geras vaikas metus, todėl man atnešti: vieną pačiūžų ir traukinuką“. Jūsų Vytas. (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 40

A. Iš apaštalių, kuris buvo pirmasis kankinys, nužudytas už tikėjimą į Kristų? B. Kur Europoje geležinkelio bėgiai yra plačiausi? C. Kas įkūrė kunigų luomą? D. Kiek karalius Jogaila turėjo sumokėti pinigų Austrijos kunigaikščiui Vilhelmui už perimtą jo žmoną Jadvygą? E. Kada Europoje buvo pradėtas gaminti popierius? Už visus teisingus atsakymus skiriama 10 t., o už dalinius atsakymus — 5 taškai. Atsiuntė **kun. dr. E. Gerulis**.

GALVOSŪKIO NR. 20

ATSAKYMAI

A. Dvikovoje prancūzas baronas d'Anthes nušovė poetą Puškiną (L.E. 23-274, Boston, 1961). B. Žodis Eutanazija atsirado 1860 m. Graikų žodis „euthanasia“ susidaro iš „eu“ — „gera“, ir „thanatos“ — „mirtis“. Moderniais laikais šis terminas reiškia: kai „beviltiškas“ ligonis tampa lyg daržovė, tebūna leista jam numirti, jo neprievartaujant „gyventi“ medicinos moderniausiomis priemonėmis. C. Palangos jūros tilto ilgis yra 461 m (Lithuanian Weekly, Nr. 13, Vilnius, 1997). D. Japonai metų mėnesius vadina šiais vardais: sausis — pelė, vasaris — karvė, kovas — tigras, balandis — kiškis, gegužė — slibinas, birželis — gyvatė, liepa — arklys, rugpjūtis — ožys, rugsėjis — beždžionė, spalio — gaidys, lapkritis — šuo, gruodis — kuilys (Chicago Tribune, 1961.IV.12). E. Gydančio augalo alijošiaus tėvynė yra Pietų Afrikoje (A. Eidukaite „Tėvynė“, Nr. 5, N.Y. 1997 m. rugsėjo mėn.).

GALVOSŪKIS NR. 36

Kurie yra minimi evangelistai? (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 37

(Piešinėlis)

Perskaitykite rebuse patarėlę. Sudarė **Loreta Pumerytė** iš Ozkabalių kaimo, Vilkaviškio rajono. (5 t.)



LINKSMIAU

— Dingo mano šuo.
— Duok skelbimą į laikraštį.
— Argi padės? Šuo nemoka skaityti.

GALVOSŪKIS NR. 38

Visas taškeliais pažymėtas figūras užtušuokite rašikliu ar spalvotu pieštuku, tada sužinosite piešinio turinį. (5 t.)

(Piešinėlis)



Almantas Meilus